

Slekt og Data

3 Medlemsblad
for
1994 DIS-Norge

Av innholdet:

Ekstraskatten 1762-1772. En undervurdert kilde?

Vi skriver her om en kilde som mange kun kjenner starten til, men ikke hva resten av kilden kan brukes til.

Hvilken interesse har disse navnene for meg som slektsforsker?

Den første artikkelen i en serie om hva et datanettverk kan brukes til for en slektsforsker. Her forklares kort begreper som nettverk, ISDN og E-mail.

Slektsforum BBS fyller 5 år!

Vi har intervjuet vår "sysop" i Sannidal om starten av Slektsforum BBS for 5 år siden

DIS-Norges programvaretest 1994

Har du bidratt med opplysninger om ditt favotittprogram ?

E-mail på Slektsforum!

I løpet av de nærmeste uker kan vi tilby E-mail til våre medlemmer. Hvordan bruker du det?

Hva er DIS-TREFF?

Toril Lohne kommer her med en utførlig beskrivelse av hva DIS-TREFF egentlig er og hvordan du går fram for å bidra med ditt materiale. Videre en kort beskrivelse av søking i DISTREFF filen som ligger i søkedøren på Slektsforum BBS.

Noen tips til ferske slektsforskere

Har du husket å intervju den eldre generasjon om hva de husker av både eldre slekt og etterkommere av disse?

Bibliotek-databasen BIBSYS

Torleif Haugødegård har forsøkt å søke i en biblioteksdatabase via modem og E-mail.

Databehandling
i
Slektsforskning

DiS

Slekt og Data

Medlemsblad for DIS-Norge

Nr. 3 /1994. Årgang nr. 5

ISSN 0803-0510

Redaksjon:

Alf Christophersen

4909 Songe

tlf. 37 16 42 09 (p.), 22 85 41 97 (a.)

fax: 22 85 41 94 (a.)

Bjørn Nilsen

(se styret)

Bladets adresse:

Postboks 146 Manglerud, 0612 Oslo

Opplag: 2200

Abonnement for bibliotek og liknende institusjoner kan tegnes for kr. 75,- pr. år.

Annonse-

priser: 1 gang 4 ganger

1/4 side kr. 1000,- kr. 3400,-

1/2 side kr. 1500,- kr. 4800,-

1/1 side kr. 2500,- kr. 7500,-

Vedlegg: pris etter avtale.

Annonser kan tegnes ved
henvendelse til
DIS-Norge

Trykk: Ås-Trykk, 1430 ÅS

DIS-Norge

Postboks 146 Manglerud

0612 OSLO

Tlf. 22 26 66 77

Styrets medlemmer:

Leder: Sjur Madsen

Postboks 47, 1430 Ås

Tlf. 64 94 13 44 (p.), tlf. 64 94 20 65 (a.)

Fax: 64 94 25 63

Kasserer: Rune Bratfoss

Gaupeveien 20, 1914 Ytre Enebakk

Tlf. 64 92 49 18 (p.), tlf. 22 26 70 40 (a.)

Fax: 22 27 56 38

Sekretær: Grethe Flood

Nordtvetvn. 5, 0952 Oslo

Tlf. 22 16 49 46 (p.), tlf. 22 66 77 48 (a.)

Ansv. for medlemsregister:

Bjørn Nilsen

Grenseveien 79E, 0663 Oslo

Tlf. 22 65 79 79 (p.)

PR-oppgaver:

Jan M. Keus

Fagertunvn. 149, 1342 Jar

Tlf. 67 14 84 75 (p.), tlf. 22 44 02 28 (a.)

Kari Larsen

Kirkebyenga 14, 1487 Tøyenhaugen

Tlf. 67 07 52 85 (p.)

Varamedlemmer:

Torleif Haugødegård

Parkvn. 16, 2300 Hamar

Tlf. 62 52 42 44 (p.), tlf. 22 07 35 00 (a.)

Fax: 22 65 55 51

Turid E. Bjerke

Postboks 60, 1315 Nesøya

Tlf. 66 84 70 97 (p.). Fax: 66 84 70 97

Runar Oudmayer

Skaugenvn. 5B, 1800 Askim

Tlf. 69 88 12 39 (p.)

Slektsforum BBS (SLEKT)

Telefon 35 99 09 91 (Åpen for alle)

Telefon 35 99 09 92 (Kun DIS-medlemmer)

Systemoperatør: Gunnar Aabøe

Medoperatør: Bjørn Nilsen

Oversikt over andre BBS'er som tilbyr

Slekt-konferansen:

Oslo: Thunderball Cave (CAVE)

Lillehammer: Odin BBS (ODIN)

Sandefjord: Dasan Databank (DASAN)

Stavanger: Norway BBS (NORWAYBBS)

Trondheim: PC's Nest BBS (NEST)

Bodø: Midnight Sun BBS (MIDNIGHT)

Danmark: Danish Key Board BBS (DKBBBS)

Via Usenet Netnews: no.slekt:

Euronet Information System

Formannen har ordet

Siden forrige nummer av Slekt og Data kom ut, har vår forening fått mer enn 200 nye medlemmer. At nye medlemmer fortsetter med å strømme til vår forening er gledelig. Men det forplikter at så mange ønsker å være medlem. Dette stiller oss i styret overfor den utfordring å gjøre vår forening til et egnet *møtested* for alle slektsforskere, både amatører og profesjonelle, de med PC og de uten. Jeg ønsker dere alle hjertelig velkommen som medlemmer av DIS-Norge. Samtidig vil jeg sterkt oppfordre dere til å ta aktivt del i den videre utviklingen av foreningen. Dette kan skje ved små eller store innlegg i Slekt og Data, hjelpe med arrangement av forskjellig art eller kort og godt være medspiller når noen trenger deg, sentralt eller gjennom eksisterende eller nye lokallag. Da får vi en fungerende forening slik medlemmene ønsker at den skal være.

Jeg ønsker også velkommen til lokalforeningene DIS-Oslo/Akershus og DIS-Møre og Romsdal. Det samme gjelder et «nytt» DIS-Sør-Trøndelag. Jeg håper at vi utover høsten vil merke deres tilstedeværelse i en form som medlemmene av disse lokallagene vil ha glede og nytte av. Jeg ønsker styrene i disse lagene lykke til i sitt arbeid til beste for foreningen.

Den umiddelbare konsekvens av at DIS-Norge nå etterhvert får lokale foreninger rundt i landet, blir en noe endret driftsform fra styrets side. DIS-Norge har således ikke til hensikt å arrangere noen medlemsmøter i Oslo i høst. Dette overlater vi til den nystiftede lokalforening.

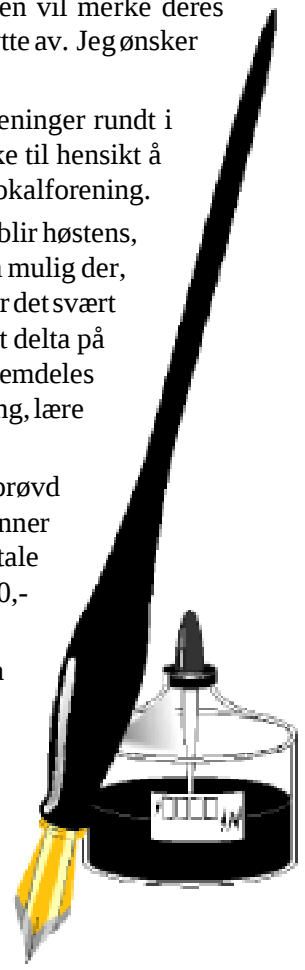
Jeg har derimot store forventninger til Slektsforskerdagene, og håper at dette blir høstens, ja kanskje årets, store begivenhet innen vår *bransje*. Jeg håper å se så mange som mulig der, og forventer at våre lokallag også er representert. Av de påmeldinger jeg har sett, er det svært mange *nye navn*. Dvs. medlemmer som jeg ikke kan huske å ha truffet eller sett delta på våre møter. Det er spesielt hyggelig, og jeg håper at mange flere kommer. Det er fremdeles anledning til å melde seg på. Det blir en ypperlig anledning til å prate slektsforskning, lære noe nytt og gjøre nye bekjenskaper.

Slektsforum BBS når stadig nye høyder. Til de av dere som ennå ikke har prøvd denne mulighet til kontakt med (svært) mange andre mennesker, prøv. Dere kjenner sikkert noen som har et modem dere kan låne en kveld. Gjennom en gunstig avtale tilbyr vi i dette nummer av S&D våre medlemmer E-mail adresse for kun kr. 150,- pr. år. Det åpner for en enda større verden.

Ellers er arbeidet med den store programtesten i gang. Noe bedre tilslutning fra dere som er brukere er ønskelig. Ellers vil jeg i tiden fremover arbeide noe med fordeling av arbeidsoppgaver, sentralt/lokalt, slik at ikke alle lokallag gjør de samme oppgavene. Til det er det for mange uløste.

God høst til alle sammen !

Vennlig hilsen
Sjur Madsen

Redaktørens spalte

Fra min "sommerresidens" kan jeg nok en gang konstantere at vi har fått samlet nok bidrag til et nytt Slegt og Data. Her skulle det være tips, både for nybegynnere innen slektsforskningen med Bjørn Nilsens artikkel, via en påminnelse om ikke å vente for lenge med å intervju de nære kilder, til stoff for de mer avanserte med artikkel om Ekstraskatten 1762-1772, gravsteder i Oslo, artikkel om datanett og E-mail, som snart blir mulig å benytte fra Slektsforum, samt artikkel om DIS-Treff, hvordan bidrar man? For ikke å si Slektsforum som i disse dager feirer 5 år!

For mange er sommerstid også ferie fra slektsforskningen. Det er noe man driver på med i mørke høstkvelder, men man har så altfor lett for å glemme at slektsforskning er ikke bare leting i støvfylte magasiner og lesing i urgamle bøker og notater, men det er også en nåtid. Sommerstid er jo nettopp tiden da vi treffer den nåværende slekt, deltar på slektsstevner og masse annet. Men mange av oss har så altfor lett for å glemme at det er noen som kommer etter oss. De kan ikke vite hvem de er i slekt med når vi ikke tar oss tid til å notere fakta om nåtiden.

Min egen store dårlige samvittighet består i at jeg aldri helt har klart å ta meg sammen med å gjøre det min far var så påpasselig med, nemlig å få alle besøkende til å skrive seg inn i gjesteboka. "Hvorfor skal man det?" spør mange. Av ovennevnte skulle vel svar være overflødig? Kanskje noe for deg også? En gang kan du kanskje fortelle dine oldebarn om dem som var på besøk i gamle dager.

Deadline
nr. 4/94
21. oktober 1994

Interessert i tidligere numre av Slegt og Data?

"Slegt og Data" er det eneste spesialtidsskrift for brukere av EDB i slektsforskning. Gjennom de fire siste årene har bladet kommet ut med fire numre pr. år. Hvert nummer inneholder mye av interesse for den som har som hobby å bruke PC'en i sin slektsforskning. Du kan få kjøpt tidligere numre ved å sende din bestilling til DIS-Norge. Hvert nummer koster kr. 35,-. Nedenfor finner du en liste over tidligere utgitte numre, sammen med noen stikkord for hovedartiklene i de respektive numre.

Nr. 1/1990:

3. Nordiske symposium - Bruk datamaskin i slektsforskning

Nr. 2/1990:

Hva er RHD? - 4. Nordiske symposium - Hva er IGI - EDB i Riksarkivet

Nr. 1/1991:

Family Edge - Mennesker og moter i 1890-årenes Kragerø - Om registreringsstandarder

Nr. 2/1991:

Om DISGEN - Programoversikt (Utsolgt)

Nr. 3/1991:

Forske i USA fra din stue - Om IGI

Nr. 4/1991:

Om BBS og Megaread - 5. Nordiske symposium - DISBYT i Norge

Nr. 1/1992:

Kjenn din slekt - EDB-registrering av personhistorisk kildemateriale

Nr. 2/1992:

DISBYT - Köpguide för datorsugna släktforskare

Nr. 3/1992:

Hva finnes av trykte kilder? - Hva er IGI

Nr. 4/1992:

Historisk Institutt i Bergen - 6. Nordiske symposium - Amerika-emigrasjonen - Kjenn din slekt

Nr. 1/1993: (Første nummer i A4-format)

EDB-registrering: Forretningsidé eller samfunnsoppgave? - Lokalhistorien er viktig - Om backuprutiner - Slektsgransking på Filippinene - Skiftene: En verdifull kilde - Litteraturliste - Utskrifter fra DISGEN

Nr. 2/1993:

EDB i Nederland - DISTREFF-kampanjen - Pantebøkene gir oss jordeierne - Kurs MS-DOS del I - Utskrifter fra DISGEN

Nr. 3/1993:

Foto i slektsgranskingen - MS-DOS del II - Hvorfor slektsgransking?

Nr. 4/1993:

Kilder til personhistorie i Oslo - Multimedia - MS-DOS del III - GDS Oppland - DISTREFF-søk på Slektsforum BBS

Send oppgjør til postgiro 0824 0764750, DIS-Norge, pb. 146 Manglerud, 0612 Oslo, med angivelse av de blader du ønsker kjøpt. 35 kr pr. stk. Bladene blir sendt deg portofritt.

Genealogiprogrammet ROOTS IV: Slektshistorie basert på hendelser i personers liv — Del 2

Torleif Haugødegård

Her fortsetter Haugødegårds artikkel fra Slekt og Data nr. 1/94.

Nedenfor vises et kommentert utdrag av kong Olavs 'Genealogy Report (Slektsbokrapport)':

<uredigert, komprimert utdrag fra rapporten 'Genealogy descendant' utfra kong Haakon som generasjon 1>

....

2. Olav V² HAAKONSON (Haakon VII¹ FREDERIKSON) (Greve, Tim, Haakon VII.) was born 2 Jul 1903. Olav døde 17 JAN 1991 på Kongsseteren, Oslo, 87 år gammel.

<'Greve, Tim,...' er fotnote inkludert i teksten>

< neste avsnitt er notater til hendelsen 'død' lagret som fritekst>

Kong Olav sovnet inn på Kongsseteren etter at han hadde oppholdt seg her siden julehelgen. Han var den eldste monark i verden.

Kong Olav V HAAKONSON gifta seg med Prinsesse Märtha CARLSDTR. 21 MAR 1929 i Oslo. She was the daughter of Kong Carl OSCARSON and Dronning Ingeborg FREDERIKSDTR.

< neste setning er et eksempel på standardtekst i ROOTS IV som er omskrevet til nynorsk>

Märtha døde 5 APR 1954 på Rikshospitalet, Oslo, 52 år gammel.

< neste avsnitt er biografiske notater lagret som fritekst>

Alexander fikk navnet Olav da hans far Haakon VII ble Norges konge. Tok artium på reallinjen 1921, gikk ut fra Krigsskolen som løytnant 1924, studerte i Oxford og tok eksamen der i statsøkonomi 1926. Fra 30. juni 1955 kronprinsregent under kong Haakons sykdom.

Kong Olav V HAAKONSON and Prinsesse Märtha CARLSDTR. had the following children:

<etterfølgende liste over barna, der '+' betyr fortsettelse i neste avsnitt/generasjon>

+ 3 i. Ragnhild Alexandra³ OLAVSDTR. was born 9 Jun 1930.

+ 4 ii. Prinsesse Astrid Maud Ingeborg OLAVSDTR. was born 12 Feb 1932.

+ 5 iii. Kong Harald OLAVSON was born 21 Feb 1937.

...

<3. generasjon, fra person 5 kong Harald:>

5. Harald³ OLAVSON (Olav V² HAAKONSON, Haakon VII¹ FREDERIKSON) was born 21 Feb 1937.

Kong Harald OLAVSON gifta seg med Dronning Sonja HARALDSEN 29 AUG 1968. She is the daughter of Disponent Karl A. HARALDSEN.

Kong Harald OLAVSON and Dronning Sonja HARALDSEN had the following children:

14 i. Märtha Louise⁴ HARALDSDTR. was born 22 Sep 1971.

15 ii. Kronprins Haakon Magnus HARALDSON was born 20 Jul 1973.

Av enklere standardlister kan nevnes familieskjema, sammendragsskjema for en person med alle data, kalender over fødselsdager og jubileum, forskningslogg med egne notater lagret pr. person, lister over alle/visse personer m.m.

GEDCOM-filer (versjon 5.2) kan importeres fra andre slektsprogram, og eksport vil komme 'real soon now...'.

Litt spesiell er kanskje ROOTS IVs kalendermodul (figur 1), som foruten slektshistoriske begivenheter som fødselsdager, bryllupsdager o.l. også kan vise historiske hendelser fra databasen 'REVENT' (roots events, figur 2).

Slike korte sideblikk til samtidshistoria vil ofte være et fint innslag i ei slektsbok. Utdrag fra denne databasen kan inkluderes i den viste genealogirapporten.

Hjelpesystemet er godt utbygd med menyvalg som i vanlige Windows-program (Help, Topics, Search). Du får hjelp på det stedet du står i programmet ved å trykke 'F1'-tasten. I tillegg får du særlig grundig opplæring, 'tutorial', ved å trykke <shift>F1. Hjelpvinduet kan være åpent mens du jobber i et annet vindu.

ROOTS IV versjon 1.0 av oktober 1993 er ikke et 100% feilfritt produkt, som 'vanlig' for 1.0-versjoner. Enkelte uregelmessigheter er erfart i registrering av data og i rapportene. Feilmeldinger og spørsmål til leverandøren (fax og BBS) har imidlertid vært besvart rimelig raskt, og det er annonsert en gratis 'maintenance version' i januar.

Etterord fra artikkelforfatteren:

Etter at denne artikkelen var skrevet er jeg blitt klar over at versjon 1.0 av ROOTS IV ikke er stabil nok til annet enn testformål! Programmet er svært omfattende og innholdsrikt, men har flere alvorlige feil som gjorde at jeg har lagt det til side inntil videre. Den innebygde 'sikkerhetskopiering' hadde ikke kopiert deler av min database, og det visste jeg ikke før etter at jeg hadde et diskkrasj! Programmet har heller ikke GEDCOM-export, og GEDCOM-importen er ikke så god som den burde ha vært.

Leverandøren sier at disketter med korrigeringer blir sendt alle registrerte brukere 'as soon as it is ready'

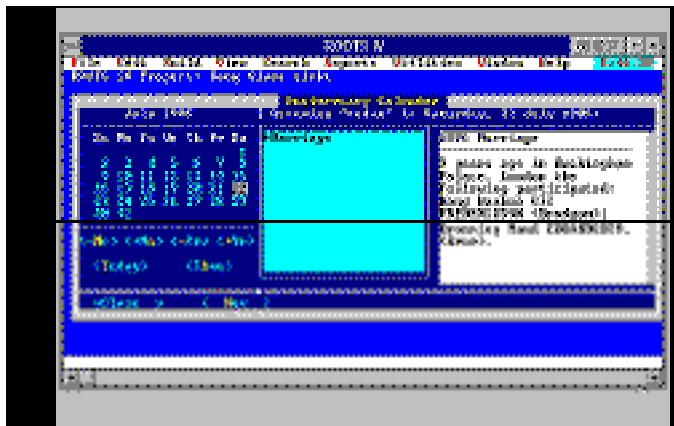

Fig. 1

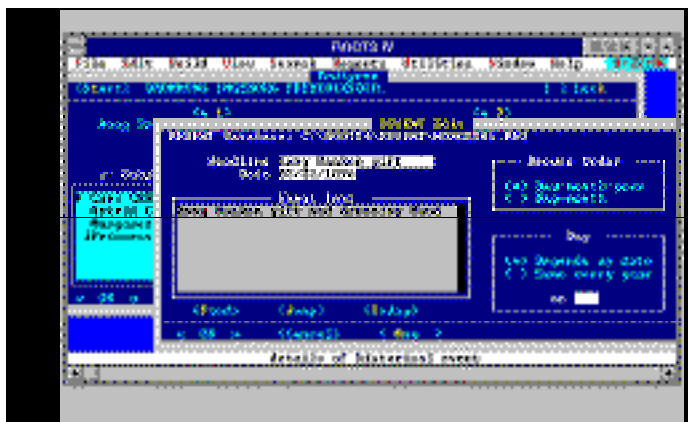

Fig. 2

Vellukka utstillingsveke

Arne Solli

I veka 11.-16. juli deltok DIS-Hordaland på utstillinga "Vestland, Vestland" i kjøpesenteret Galleriet. Utstillinga - som varte frå 4/6 til 13/8 - hadde ein fast og ein variabel del. Den veka DIS-Hordaland deltok var temaet for den variable delen "Røtter". Trass i at dette var den første veka i fellesferien sit vi att med eit positivt inntrykk. Besøket kunna ha vore større, men kan karakteriserast som godt etter eit innslag på NRK-P2. Dei fleste var interessert i programvare, medan andre lurte på om vi kunne finne slekta deira på PC'en vi hadde med.

Ein stor takk går til Jan Ganderudbakken, Einar Balle, Morten Nødtvedt, Harald Setre, Roald Fonnes, Liv Fonnes og Rune Bergesen for at dei sporty stilte på "standen". Ein takk går også til Jahn Sjursen fra Utvandrararkivet i Hordaland som betjente "standen" når vi ikkje var til stades.

Ekstraskatten 1762-1772

En undervurdert kilde?

Alf Christophersen

I denne artikkelen omtaler forfatteren hvilken utrolig kilde ekstraskatten er for den som ønsker å få oversikt over hvorledes befolkningen flyttet på seg i tidsrommet 1762-1772, og hvilken kilde er den ikke for deg som har mistet sporet i jakten på dine aner i dette tidsrommet?

I Slekt og Data nr. 3/92 fortalte jeg hvorledes IGI-registeret hjalp meg til å finne hvor min ane Rollef Thorbjørnsen kom fra, nemlig rett over vannet jeg bor i nordenden av (i den tidligere kommunen Holt ved Tvedestrand), selv om alle spor ellers peker i retning av at han bodde i Drangedal og at han også en periode hadde bodd i Gjerstad.

Siden han ikke var omtalt i Ekstraskattemanntallet av 1762 for Drangedal, visste jeg allerede at han fremdeles bodde i Holt eller Gjerstad på dette tidspunkt, men så var spørsmålet. I hvilke tidsperiode bodde han i Holt, når i Gjerstad og når flyttet han til Drangedal?

Ut fra vanlige kilder skulle dette ikke være lett å svare på. Folketelling var det jo først i 1801 og da var Rollef for lengst død og begravet i Drangedal (bgr. 12. feb. 1786). Hans sønn Torbjørn Rollefsen bodde i 1801 i Drangedal. Dette visste jeg fra før.

Månedlige rapporter om endringer i soknet!

Men en dag fikk jeg et tips fra Tore Vigerust om at Ekstraskatten

bestod ikke bare av manntallet av 1762, det var mye mer. Med varierende mellomrom var det nye manntall over alle som var over 12 år og ikke fritatt for ekstraskatten, og, som det skulle vise seg da jeg kom meg opp på Riksarkivet, månedlig sendte prestene inn beretninger til fogderiet om det var skjedd endringer i soknet siden forrige rapport.

Disse rapportene synes å variere fra helt korte rapporter om at rikets tilstand er den samme som sist, til lange utredninger om kvinner og menn som har blitt skattepliktige siden sist fordi de har fylt 12 år, familier og enkeltpersoner som har flyttet til sognet siden sist (og fremlagt dokumentasjon på hvem de er) og familier eller enkeltpersoner som har flyttet til andre sogn, avdøde og folk som har flyttet til en annen gård innen sognet for å ta seg arbeide der. Enkelte ganger har prestene sendt inn et helt nytt manntall! Således hadde jeg stor glede av å lese om manntallet på gården Nistesvåg i Søndeled for 1766, 1767 og 1768. Både i 1766 og 1767 omtales mine aner alene som fattige på gården, men i 1768 dukker opp den eldste datteren opp i tellingen. Hun var da fylt 30 år. Hvorvidt hun da kommer med pga. sin alder eller om det er fordi hun har flyttet hjem til sine foreldre, har jeg ikke fått sjekket.

I regnskapet for Gjerstad finner jeg således omtalt at Rollef Thorbjørnsen, hans kone Helje Hovorsdtr og deres sønn Thorbjørn Rollefsen har flyttet fra gården Apeland i Gjerstad til Drangedal i 1766, sannsynligvis i februar 1766. I Nedenes len er nemlig 1762-telling for alle sogn tapt, videre er det lite personopplysninger i bilagene til regnskapene for 1762-1765, men presten tar det hele

igjen med et nokså fyldig regnskap i 1766 og senere. I 1768 opererer man således med et regnskap over personer som har noe utestående.

Hvordan bruke kilden?

Når du skal bruke ekstraskatten som kilde, må du først finne ut hvilket fogderi distriktet ditt hører til. Deretter finner du frem oversikten over alle fogderegnskaper i Norge. Dette er en del av rentekammeret, så kilden finner du kun på Riksarkivet.

Når du har funnet det aktuelle fogderi, så skal du se etter ekstraskatten som er oppført på slutten av oversikten for hvert fogderi. Like ovenfor finner du antakelig en kombinasjon av tall og tegn gruppert i tre grupper påført med penn. Dette skal du overføre til bestillingskupongen din, øverst til høyre. Fyll ut resten av kupongen med dato, plassnr. og navn og i selve hovedfeltet fyller du inn opplysninger om hvilke pakker du ønsker (du kan bestille inntil 3 ad gangen) og hvilke fogderi det gjelder. Det lønner seg også å skrive nederst at det gjelder fogderegnskaper. Etter å ha levert bestillingen er det bare å sette seg ned og vente i nervøs spenning på hva som venter en.

Snart kommer det en eller flere store pakker opp fra de indre grotter og det er bare å sette i gang. Første gang føles nesten som spenningen før eksamensoppgaven utleveres! I hvert fall for meg.

Det første du vil finne inne i pakka er en nytrykt oversikt over hva de enkelte mapper inneholder. Disse er ordnet årsvis og skal pakkes ned igjen i samme rekkefølge som de lå i!

Innenfor finner du først årsregnskapet, deretter et summarisk ekstrakt av hele årsregnskapet, men deretter begynner gjerne moroa. Her følger mappe på mappe med månedlige regnskaper som innledes på ytterpermen med en oversikt over alle sogn som dekkes av regnskapet. I denne forbindelse er det en oppsummering av hvor mange det er levert regnskap for og en oversikt over netto endring i antall personer. Hvis det er endrin-

ger fra forrige måned, vil dette bli dokumentert med et bilag. Både hovedbilag og vedlegg er nummerert sekvensielt. Derfor er det bare å bla over uinteressante bilag for å sjekke hva endringene består i. Kanskje var det folk vi leter etter som var en av endringene siden sist? Her får vi høre om husmannen Ole Hansen som har byttet arbeidsgiver. Kanskje får vi lese om f.eks. min Rolleif som flyttet med sin familie til nabobygda Drangedal. (Hvis manntallet hadde vært tatt opp tidligere hadde jeg kanskje fått med meg at han flyttet fra Holt til Gjerstad også). Noen kommer til, f.eks. ved innflytting fra andre steder eller ved at vedkommende ble over 12 år eller giftet seg, andre faller fra pga. dødsfall, utflytting, militærtjeneste eller rett og slett fordi man intet lenger hadde.

Hva skjedde med skatten?

Som sagt startet det hele opp med et stort manntall i 1762. I tiden etterpå var det således meningen at prestene skulle månedlig rapportere selve endringene og ikke lage fulle manntall hver gang. Men etterhvert ble det store endringer i hvem som skulle betale, og allerede i 1765 var det flere steder såpass mye kaos at man måtte sette i gang med nye manntall. Noen steder kom de litt senere, men til gjengjeld kom de desto oftere. I Søndeled fant jeg således manntall for 1766, 1767 og 1768! Hvert av disse var på ca. 20 sider, det hele ordnet gårdvis. Ved å sammenligne samme gård fra år til år vil man således kunne observere endringer i bomønsteret på de enkelte gårder. Slektsforskningsmessig får vi vite om endringer i familien som vi kanskje ikke har klart å fange opp ved hjelp av kirkebøkene. Det kan dukke opp stedsanvisninger som viser at ane Sara Olsdtr var ikke den Sara Olsdtr som vokste opp på nabogården, men var en innflytter fra et helt annet sted i landet. M.a.o, ekstramanntallet fungerte som det inn- og utflyttingsregister vi fikk senere på 1820-tallet. Det fungerte faktisk også som Norges svar på svenskenes "Husfor-

hörslängder"! Et eksempel på dette kan være bilaget for Drangedal april 1763, bilag nr. 59 for Nedre Telemark og Bamble Fogderi. Her nevnes 3 familier som flytter inn i soknet, 2 avdøde, 14 utflyttinger og 66 flytninger innen soknet! (14. april var jo den store flyttedagen.)

Hvorfor fikk vi ekstraskatten?

Når vi så leser i Norges historie om ekstraskatten, er jo dette en nok så trist lesing. Allerede rundt 1750 hadde østlandsbøndene vunnet en stor seier over myndighetene i og med de var garantert at det skulle være uforandret skyldsetting og skattebyrd, videre medførte husmannsforordningen av 1752 at de hadde en kontrollert tilgang til arbeidskraft og at nyrydninger i forbindelse med disse ikke medførte enringer i skattegrunnlaget.

Etter Den store nordiske krigen tidligere i århundret hadde Danmark-Norge pådratt seg en statsgjeld på hele 9 millioner riksdaler. Denne hadde Fredrik 4. klart å nedbetale store deler av i løpet av 1720-årene, og i 1750 var den nede på 1 million riksdaler. Men i løpet av 7-årskrigen gikk ting nokså baklengs for kongeriket. Danmark-Norge klarte å holde seg utenfor krigen, men det var nødvendig å holde en 25 000 mann stor troppestyrke ved sørgrensen i Holsten i flere år, og dette kostet masse penger. Bare i 1762 steg således riksgjelden med over 5 millioner riksdaler! Noe måtte gjøres, og det meget raskt. I løpet av 1763 var gjelden på hele 23 millioner! Et av tiltakene var således ekstraskatten som ble forordnet 23. september 1762. For å sitere Norges Historie (1980) bd. 8 s. 413: "Hver innbygger over 12 år, ung som gammel, fattig som rik, skulle betale 8 skilling i måneden, tilsvarende et årlig beløp på 1 riksdaler." I Norge var Finnmark fritatt.

På Vestlandet ble skatten særlig dårlig mottatt og et stikkord får være Strilekrigen! Mer kan du jo lese om i historiebøker.

Under denne vignetten kommer jeg i en del numre fremover til å skrive om datanettverk og tjenester der som kan ha interesse for slektsforskere.

Alf Christophersen

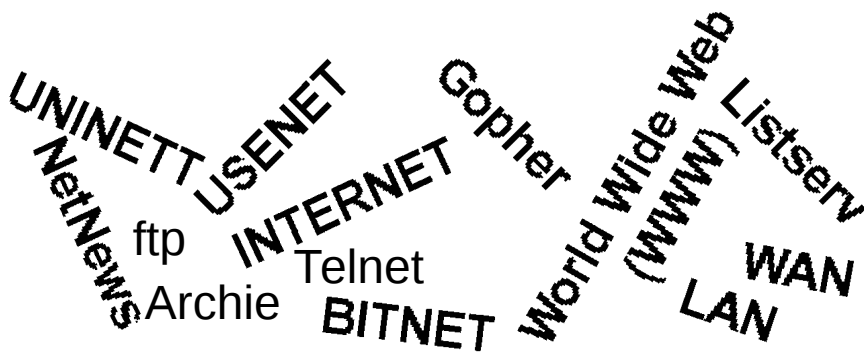
Først vil jeg kort ta opp hva man mener med datanettverk.

LAN

De aller fleste har vel sin maskin hjemme stående alene, uten tilknytning til annet enn en skriver og kanskje noe annet ekstrautstyr, så som scanner og modem.

På kontoret er kanskje situasjonen en annen. Man har mange maskiner, kanskje har man investert i en kostbar og rask skriver, så som en hurtiggående laser og annet kostbart utstyr som man ønsker at alle ansatte skal kunne bruke fra sin maskin uten å måtte ta med seg disketten fra maskin til maskin. Når man så knytter slike maskiner sammen til en maskin som har fått vervet å betjene de andre, snakker man gjerne om et LAN, et lokalt nettverk (LAN står for Local Area Network). Til kommunikasjonen mellom maskinene brukes ofte en tynn kabel, en såkalt tynn ethernet-kabel, mens andre steder bruker man faktisk en slags telefonledning, kalt "twisted pair". Dette er et nettverk som man faktisk kan ha glede av hjemme i en familie hvor hvert familiemedlem har sin PC, mens man ønsker å dele på en kraftig skriver og kanskje ønsker å ha en felles maskin med masse harddiskkapasitet hvor den enkelte i familien har sitt fil-areal.

En annen grunn kanskje til å ha et nettverk, er muligheten for å sende elektronisk post til hverandre. Kanskje er det på kontoret mange med fleksitid som ikke jobber samtidig med deg, eller kanskje er det du som jobber når andre ikke jobber. Da er elektronisk post et fantastisk hjelpemiddel til å holde kontakt med sine kolleger.

Hvilken interesse har disse navnene for meg som slektsforsker?

Hjemme kan det brukes til å minne sine familiemedlemmer om diverse. Da har man ett sted hvor beskjeder samles, istedenfor å henge opp lapper overalt. Et enkelt system kan f.eks. være et nettverk som Windows for Workgroups.

Så lenge vi bare jobber innen et lokalt nettverk har kanskje ikke dette så stor interesse for en slektsforsker til bruk innen slektsforskning. Nyttan kommer når vi går til neste trinn.

WAN

Når en rekke datanettverk (LAN) knyttes sammen, taler vi om et WAN, (Wide Area Network). Kanskje har du et slikt på kontoret?

Til i dag har tilknytning til noe slikt hatt null interesse for deg som privatmann. De aller fleste tenker på tilknytning til et WAN med faste forbindelser, noe som vil koste deg over 100.000 kr i året. Men i senere tid har det dukket opp løsninger hvor man med et modem kan knytte seg til et bestemt WAN, nemlig *Internet*. I løpet av neste år kan du også knytte deg til det via ISDN.

Med tilgang til et WAN, som f.eks. Internet, kan du sende din elektroniske post til de utroligste steder i verden. Videre har du, alt etter hvordan du er tilknyttet et WAN, adgang til mange interessante tjenester for deg som er slektsforsker.

Elektronisk post

Når du skal sende elektronisk post, må du ha en adresse å sende til. Det er i hovedsak tre måter å angi dette på. Den eldste er den foreldete 'bang-adressen' med en masse '!' mellom hver node som posten passerer, en annen er S/A-adressen som brukes i Telemex og andre X.400 systemer, mens den mest praktiske adressen nok er den såkalte Internet-adressen eller RFC 822-adresse.

Denne består av to deler. En adressat-del og en nettverksdel, adskilt av et '@', ofte kalt 'gørr' eller 'krøll-alfa'. Nettverksdelen kan også inneholde tegnet '%'. Dette betyr at det er flere nettverk involvert i overføringen og fungerer som et skilletegn mellom disse. Ved bruk av dette tegnet skal '@' være det siste skilletegn.

Nettverksdelen leses fra høyre. Tar vi for eksempel adressen 'alf.christophersen@basalmed.uio.no' så har vi først fra høyre et landsdomene, '.no'. Neste er et underdomene, '.uio' som står for nettverket ved Universitetet i Oslo. Ved *uio* er det en rekke institutter og undertegnede tilhører den administrative enheten *basalmed*, så adressen er altså *basalmed.uio.no*.

Skal du sende en søkeprofil til BIBSYS (se s. 20) fra den nye E-mail konferansen på Slektsforum (se s. 12), så skal du i To: feltet skrive f.eks. BIBSYS og angi at det er privat post. I subjectfeltet kan du f.eks.

angi *bygdebok*. Iførste linje med tekst angir du følgende:

To: genserv@bibsys.no

Noen ganger får du posten i retur med en beskjed om at adressen var ukjent. Det kan være mange årsaker til dette, men hvis den du sender til sier at adressen er korrekt, f.eks. ved bekreftelse pr. telefon, kan du forsøke å sende via en annen maskin. Skal du sende til *my.friend@somewhere.us* og nettet i Norge ikke kjenner denne, men det viser seg at *vm1.nodak.edu* kjenner denne, kan du sende til

my.friend%somewhere.us@vm1.nodak.edu

Andre tjenester

Du som ønsker å ha adgang til andre Internet-tjenester enn E-mail, kan abonnere direkte hos en kommersiell Internet-leverandør. Prisen for privatpersoner er ikke avskrekken stor, og du vil også få tilgang til tjenester som høyhastighets-filoverføring (ftp), World Wide Web, Gopher og annet. Hovedutgiften vil være telefonutgiftene for modemtilknytning. Kanskje ISDN da vil være av interesse? (Ca. 4-6 ganger større overføringshastigheter enn for modem.) En siste metode er å bruke evt. tilknytning på kontoret når slikt tiltales.

ISDN

ISDN er et nytt tilbud fra Televerket for å overføre *digital* informasjon, dvs. lyd, bilde og data via din telefon hvis du er tilkopledd en digital sentral. (Det må ikke forveksles med overføring via modem, som er en *analog* overføring.)

Dette medfører at du ved hjelp av et digitalt telefonapparat (dyrt) og et spesielt telefonabonnement (kostet tre ganger dagens abonnement) kan sette opp en digital forbindelse hjemmefra og til ditt kontor. Er du idag fast bruker av modem og overfører daglig store mengder data, vil det kanskje være regningssvarende å bruke ISDN. Oppkoplingen koster det samme pr. minutt som en vanlig telefonsamtale, men du kan pr minutt forvente å kunne utveksle ca. seks ganger så mye data.

Slektsforum BBS fyller 5 år!

8. august var det 5 år siden Gunnar Aabøe startet sin BBS for slektsforskere fra kjelleren i huset sitt i Kragerø. Gunnar er optimist i alt han driver med, men det kan likevel hende at han ikke helt hadde trodd at denne BBS'en skulle bli fullt så populær som den faktisk er blitt!

Det er nok liten tvil om at denne populariteten først og fremst skyldes Gunnar sjøl. Fra første dag har han tatt seg av alle nye (og gamle) brukere med samme tålmodighet og imøtekommenhet. Antakelig er Slektsforum BBS en av de aller best drevne BBS'er i hele landet!

Bjørn Nilsen

Faktisk er Slektsforum BBS eldre enn DIS-Norge, som først ble stiftet på nyåret 1990. Meget tidlig så Gunnar Aabøe hvilke muligheter det kunne gi slektsforskere å ha et slikt samlingspunkt, uavhengig av hvor i landet man bodde. Tanken var at man skulle ha et sted for å komme i kontakt med andre slektsforskere, men også hvor det skulle være mulig å søke i EDB-registrert slektshistorisk materiale. BBS-mediet i seg sjøl hadde allerede eksistert i en del år da Slektsforum ble startet opp. Men det var (og er) få BBS'er som er rendyrket i så stor grad for en bestemt aktivitet.

De første årene drev Gunnar BBS'en helt og holdent for sine egne midler. PC (som han hadde lovet bort til sønnene sine), telefonlinje og alle driftskostnader dekket han uten å ta et øre av alle de som fant fram til "990 991" og ble faste gjester hos ham. For den nystartede foreningen DIS-Norge var Slektsforum BBS et viktig brohode for å komme i kontakt med nettopp den gruppen foreningen var stiftet for; slektsforskere som brukte EDB som hjelpemiddel. Det er ikke få medlemmer som har hatt sitt første møte med DIS-Norge via modemets sitt!

Fra 1. juli 1992 tok DIS-Norge over ansvaret for driften av Slektsforum, men stadig med Gunnar som systemoperatør («Sysop»). Trafikken var nå blitt så stor,

at det var nødvendig med nye investeringer i såvel maskinvare som ekstra telefonlinje.

Ved 5-årsmerket kan vi registrere mer enn 2000 oppringninger pr. mnd. SLEKT-konferansen (hvor brukerne utveksler sine erfaringer/meninger) er blitt så populær at det av og til kan virke som om man prater i munnen på hverandre, og ikke alltid er helt samstemt om hva man skal ta opp. Likevel er det en meget god tone blant deltakerne, og det er ytterst sjelden «sysop» må tre dempende til.

Gunnar kan fortelle at interessen for EDB-bruk er noe han har hatt meget lenge:

- Jeg gikk på «datalinja» på Oslo tekniske skole, og tilbrakte mange kvelder på skolen i tillegg til undervisningstimen på dagtid. I 1976 flyttet jeg til Kragerø. Dette var før PC'ene kom. Den eneste muligheten til å skaffe seg egen maskin var å bygge en selv. Fra USA bestilte jeg et byggesett. Maskinen fungerte, og faktisk kjørte jeg regnskap og abonnentregister for mitt nystartede firma på denne fra 1977. Jeg var jo veldig fascinert av den nye teknologien. Bygde meg et modem til maskinen min, og hadde en idé om å knytte sammen andre i kabelTV-bransjen via en BBS. På denne tida var det ikke mange BBS'er i drift, og kanskje var jeg litt tidlig ute.

- Du er jo også en veteran når det gjelder bruk av EDB i slektsforskningen. En god stund før DIS-Norge ble stiftet hadde du allerede begynt registrering av din egen slekt på PC?

- Mor og far er veldig interessert i slektsforskning, og dette har smittet over på meg. Jeg hadde bestemt meg for at jeg ikke ønsket å fortsette med deres «løbsblad-system». På BBS'en til Odd de Presno (Saltrød Horror Show) fant jeg et amerikansk slektsprogram. Jeg satte igang med å taste inn data, men var ganske misfornøyd med at programmet ikke taklet de særnorske tegnene. Etter hvert fikk jeg kontakt med DIS-Sverige, og det var vel via medlemsmatrikkelen her at Alf Christophersen og jeg fant fram til hverandre. Alf hadde allerede kontakt med Wilhelm Færden, og tanken om en forening i Norge hadde begynt å ta form.

- Men Slektforum BBS var en realitet før DIS-Norge ble offisielt stiftet?

- Ja, det stemmer. Jeg var ganske frustert over at arkivverket ikke hadde lagt til rette for PC-brukere med modem. I ettertid er det lett å skjønne at det egentlig var altfor tidlig å vente noe slikt. Jeg har den innstillingen at hvis jeg ønsker meg noe som jeg ikke kan finne, så lager jeg det sjøl!

Jeg hadde vært på utkikk etter mulige samarbeidspartnere for en slik BBS. Siden jeg hadde meget god kontakt med telesjefen i Skien, tok jeg opp spørsmålet om hvorvidt Televerket kunne være interessert i prosjektet mitt, og kanskje eventuelt sponse det. Det kom aldri så langt, men telesjefen var meget tent på ideen. Det var da også han som introduserte dette som prosjekt da han senere ble sjef for forretningsutvikling i Televerkets Nye Muligheter, TNM!

- Registreringsprosjektet i Kragerø er også en del av historien om Slektforum BBS. Du har visst hatt mer enn én finger med her også?

- I juni 1988 innkalte jeg en del historieinteresserte fra Sannidal historielag og Kragerø og Skåtøy historielag til et møte på Berg Museum. Her viste jeg fram en del muligheter som bruk av PC kan gi, så som registrering, søking, import til databaser osv. På dette møtet ble registreringsprosjektet født. Prosjektet er stadig aktivt, med statlig og kommunal støtte. Vi holder på med registrering av kirkebøker og folketellinger. Jeg er leder for dette prosjektet for tida.

- Det går fra tid til annen debatter i SLEKT-konferansen om tilgjengelighet til registrerte kilde-

Fra kjelleren i hjemmet sitt driver Gunnar Aabø Slektforum BBS

data. Slektforum BBS har jo liggende en god del søkbare datafiler. Bør disse være tilgjengelig for nedlasting i fullstendig form?

- Nei, jeg synes ikke det. Vi har sett flere eksempler på at det finnes kremmere «der ute», som forsøker å tjene penger på det som andre har gjort. Dersom det skal tjenes inn noen penger, bør det være de prosjektene som driver med registreringen som i så fall bør ha denne inntjeningen. På denne måten kan de kanskje bli selvfinansierende, og fortsette sitt registreringsarbeid.

Forøvrig er jeg nok litt skuffet over at ikke flere har bidratt med sitt registrerte materiale slik at andre kan søke i det. Jeg vet at det finnes mange grupper og lag som driver med registrering. På litt lengre sikt håper jeg at vi skal kunne få et nettverk av BBS'er i DIS-Norge hvor søking kan foregå i hele nettet via søkemeldinger. På denne måten behøver man ikke være pålogget i lang tid, men kan hente resultatet av sitt søk ved neste pålogging.

- 5 års kontinuerlig drift er et ganske langt liv for en BBS. Har det vært verd "bryet"?

- Det har gått med mye arbeid og andre midler, men jeg hadde nesten ikke drømt om at det skulle bli til hva det er blitt. Det var et viktig vendepunkt da DIS-Norge kom inn og delte på ansvaret. (Da kunne også min gamle PC endelig bli frigjort slik at ungene fikk en sjanse til å spille litt!) Det er viktig å sørge for kontinuitet i arbeidet med BBS'en framover. Mange ting skulle vært gjort for å gjøre den enda bedre. Vi trenger dyktige medarbeidere som kan være med på denne utviklingen.

Trafikken bare øker og øker. Med nesten 100 anrop på travle dager kan det være vanskelig å følge opp hver og en like bra som før, sier Gunnar. Som har det privilegium å kunne ha jobb og hobby så å si på samme bordplate. Eller er det et udelte privilegium?

DIS-Norges programvaretest 1994

Bjørn-Arild Woll

Fredag 20. mai 1994 gikk startskuddet for DIS-Norges programvaretest. Torleif Haugødegård og Bjørn-Arild Woll hadde fått i oppgave å gjennomføre programvaretesten. Før startskuddet gikk var informasjon som man mente var aktuell blitt «luftet» via Slekts-konferansen. Resultatet var ni «maler» som man hadde tenkt skulle legges ut som meldinger med en ukes mellomrom. Dessverre var ikke responsen overveldende. Man besluttet derfor å legge «malene» ut som filer som kan lastes ned fra Slektsforum BBS. Filene ligger i filkatalog nr. 5 - Programvaretesten og heter PRGTSTxx.ZIP, hvor xx erstattes med 01 - 09.

Av statistikker fra Slektsforum BBS som følger med når man henter ned melding, har vi sett at testmalene har vært hentet ned av 15 - 20 stykker. Den første meldingen vi sendte ut har blitt besvart av "bare" fem stykker. Vi har ikke registrert at noen har besvart «malene» som er lagt ut i filform, men venter i spenning på om vi får noen respons. Vi håper vi at de som meldte seg på i første runde også har hatt anledning til å besvare de neste «syv» malene. Den niende og siste inneholder et opplegg for fullskalatesting av programmene som p.t. deltar i programvaretesten.

Følgende program deltar i programvaretesten:

Anarkiv
Brother's Keeper
Disgen
Family History System
Family Edge Plus
Ætt (for Mac)
Reunion for Windows
Slekt og Gård
Roots IV
Progen (Windows)
Family Tree Maker (Windows)
The Master Genealogist (TMG)

Forhåpentligvis dekker vi ved dette de mest aktuelle programmene og også program for forskjellige «operativsystem». Skulle noen imidlertid føle at viktige program mangler er det bare å sette i gang med utfylling av malene 1 - 8 og sende disse inn så snart som over hodet mulig. Alle svar som ble mottatt innen 1.9.94 bør kunne komme med i den rapporten vi forbereder og som ventelig vil kunne hjelpe DIS's medlemmer til å finne «sitt» program.

Siden vi har så få svar foreløpig, har vi dårlig med utdrag fra de besvarelsene vi har mottatt.

La imidlertid ikke det stoppe DEG fra å sende inne dine erfaringer med bruk av «ditt» slektsforskningsprogram. Er du bruker av noen av programmene over ønsker vi også at «du» svarer på malene. Det kan jo være at du har spesielle erfaringer med funksjoner o.l. som andre ikke har lært seg ennå.

Skulle du ikke ha tilgang til Slektsforum BBS, men likevel ha ønsker om å bidra med informasjon om «ditt» slektsprogram, så ta kontakt med undertegnede via DIS-Norges adresse, så skal vi sørge for at du mottar «malene» i papirbasert form.

VI GLEDER OSS TIL DITT SVAR - og ønsker deg en aktiv høst!

E-mail på Slektsforum!

Alf Christophersen

En enkel form for elektronisk post har en rekke av våre medlemmer hatt adgang til i lengre tid i form av å lese og skrive meldinger i Slektskonferansen på Slektsforum.

Styret i DIS-Norge har nå vedtatt å tilby i løpet av de nærmeste uker/måneder adgang til å kunne sende og lese elektronisk post mot en årlig avgift på kr 150 for dekning av ekstra mengde data som overføres fra Oslo. Navn på konferansen er ikke vedtatt i skrivende stund, men vil bli opplyst når du logger inn på maskinen.

Når du skal sende elektronisk post, så skal denne sendes som privat melding i E-mail-konferansen. Adressefeltet du til daglig bruker i Megaread eller 1st Reader har ingen betydning, utenom at den må fylles inn for å få sendt posten. Internet-adressen angis i første linje med tekst fordi den kan være ganske stor og angis på følgende måte:

To: <Internet-adresse>

Eks:

To: Alf.Christophersen@basalmed.uio.no

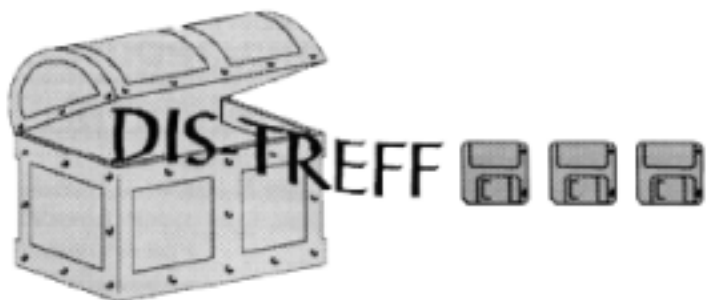
Merk at det skal være en blank mellom ':' og første bokstav i adressen.

Deretter skriver du meldingen på vanlig måte. Nedenfor ser du et eksempel på en melding til til Bjørn Nilsen!

BBS: SLEKT	Conference: Internet.emai	Imported: 7/29/1994
To: BJOERN NILSEN	Number: (NEW)	Date: 7/29/1994
From: YOU	Reference: 0	Time: 5:28 pm
Subj: DEMO AV E-MAIL	Private: Y	Read: N
Echo Flag: Y	Permanent: Y	Level: 1
Export: Y	Personal Read: N	

To: Bjorn.Nilsen@s.televerket.tele.no

Hei Bjørn! En demo for å vise hvorledes header på en E-mail skal være når man sender den til deg.

Hva er DIS-TREFF?

Mange nye medlemmer har kommet til siden vi i fjor hadde en kampanjestart for DIS-Norges forskerdatabase DIS-TREFF. I denne artikkelen får du vite mer om hva dette går ut på, og hvordan du kan delta.

Toril Lohne

DIS-TREFF gir en mulighet for DIS-medlemmer til å sammenligne sine slektsregistreringer med andre medlemmers dataregistrerte materiale, for å finne felles forskerområder og kanskje felles slektninger.

Slik kan vi få nytte av hverandres registreringer. Og kanskje slippe å bla og bla i kirkebøker, bygdebøker osv., som andre allerede har gjort før. De slektninger du leiter etter, har kanskje andre i sitt datamateriale. Dess mer vi kunne få samlet av medlemmers registreringer i en felles database, dess bedre får vi utnyttet det arbeidet som er gjort.

DIS-TREFF er akkurat en slik database. Og dess flere bidrag her, dess større vil mulighetene bli for "treff".

DIS-TREFF databasen har som utgangspunkt slektsnavn og stedsnavn koplet med årstall. Men den er anonymisert ved at samkjøring skjer på gruppenivå og ikke personnivå. Dessuten blir kun data fra før 1900 tatt med.

I praksis sender du inn ditt mer eller mindre klargjorte materiale på diskett til oss. Vi bearbeider det og søker v.h.a. DISBYT-programmet om du får "treff" med andre medlemmer, og legger det inn i selve basen. Du får deretter noen svarfiler tilbake, som du i ro og mak kan studere og vurdere hvem du kan ha utbytte av å kontakte. Eller du kan søke via modem på Slektsforum BBS.

Pr. mai 1994 har 150 medlemmer bidratt, en eller flere ganger. I alt inneholder basen nå 50 000 poster. Dette tilsvarer rundt 200 000 personer. Basen øker fortløpende etter hvert som nye bidrag kommer inn.

Hva er grunnlaget for DIS-TREFF?

Som utgangspunkt brukes alle personer du har registrert i ditt slektsprogram.

Hvis du ønsker å bruke bare en del av dette, må du velge ut dette med søkerutiner, presentasjoner eller andre måter du kan plukke ut en gruppe for presentasjon.

Som oftest har du registrert begivenheter som døpt, gift, død og begravet. I samband med slike notiser har man gjerne registrert både dato for begivenheten og stedet for denne. Hvis du har registrert stedet på formen "plass, gård, sogn/kommune" har du data som er brukbare for en samkjøring.

Når det gjelder årstallet, så fjernes dato og måned. Kun selve året benyttes for å fjerne muligheten for feilregistrering av eksakt dato.

Enkelte programmer kan også registrere andre begivenheter enn de som er nevnt over. F.eks. kan man i Disgen registrere sted og dato for inn- og utflytting, levde, uutforsket og den såkalte spesialnotisen som kan benyttes til alle andre begivenheter karakterisert med sted og dato.

Idet DIS-TREFF-filen lages (med programmet DB-GED), trekkes det ut sted og dato for alle slike begivenheter som du har registrert. Dette kombineres med slektsnavnet til personen det gjelder, samt en identifikasjon av bidragsyteren. Som identifikasjon brukes medlemsnummeret for medlemmer av DIS-Norge. Andre kan få tildelt nummer ved henvendelse til DIS-TREFF-ansvarlig.

Hvordan registrere?

Du må registrere ditt slektsmateriale slik det passer best for ditt behov. Men her er noen opplysninger som kan avklare forholdet til DIS-TREFF:

Det er bra om du er konsekvent i dine registreringer av stedsnavn. At det ENTEN er på måten plass-gård-sogn/kommune, evt.fylke ELLER kommune-gård-plass.

Eks.: Kåsa, Grivi, Bø, Telemark

eller: Telemark, Bø, Grivi, Kåsa

Enten du skriver med bare store bokstaver (versaler) eller med både store og små, så går det greit for oss: Eks.: PEDERSEN eller: Pedersen

Forkortelse av fylkesnavn til to bokstaver bør unngås, da det KAN gi problemer. Der det er nødvendig (som kommunenavnet Bø over - som finnes i flere fylker), skriv da helst fylkesnavnet fullt ut.

Skrives kommunenavn (evt. sognenavn) med DAGENS skrivemåte vil det øke mulighetene for treff. Vi vil prøve å få til et program som kan oversette alle gamle sogne- og kommunenavn til dagens, men det er ikke klart ennå.

Hvordan lage DIS-TREFF-fila?

OBS: Ta sikkerhetskopii av dine filer før du jobber videre med dem!

For de som bruker Disgen, følges anvisningene for utdrag til DISBYT (se manualen for DISGEN).

For andre programmer gjelder det at de kan lage en GEDCOM-fil. Uansett hvilket slektsprogram du bruker, vil dine data da bli satt opp med samme standard. De vil da kunne utnyttes av andre slektsprogrammer (forutsatt at disse har GEDCOM importmulighet), og av DISBYT (programmet DIS-TREFF bruker).

Du kan gjerne velge å sende inn GEDCOM-fila. (Mange gjør det, og du har dessuten en midlertidig sikkerhetskopi av ditt materiale hos oss!) Den inneholder i utgangspunktet alt materiale du har registrert, og så tekst.

Eller du kan velge å klargjøre GEDCOM-fila videre til en helt klar DIS-TREFF-fil: DISnnnn.REG (med kun slektsnavn, stedsnavn, årstall og medlemsnummer). For å kunne gjøre dette må du ha programmet DBGED. Dette programmet fjerner tekst og fornavn i fila.

Og de fleste vil også sitte igjen med et større bidrag etter først å ha kjørt GEDCOM-fila gjennom programmet GEDKUNAR. Dette er et program som DIS-medlem Arild Tangerås har laget spesielt for å få med mest mulig data til DISBYT/DIS-TREFF. GedKunAr-programmet lager en ny GEDCOM-fil med kun årstall, og unngår problemer med forskjellig datoformat i forskjellige slektsprogrammer. Spesielt Brothers Keeper-brukere har hatt problemer der, men brukere av andre slektsprogrammer vil også kunne ha nytte av det.

Har du problemer med å lage GEDCOM-fil, kan du be om å få tilsendt veiledning, som vi foreløpig har til disse programmene:

- *Brothers Keeper*
- *Holger (v.4.0)*
- *PAF (Personal Ancestral File v.2.2)*

For DISGEN-brukere på MacIntosh og for DISGEN-brukere med PC "Fra Disgen til DISBYT (v.5 for PC)" har vi også egne skriv for hvordan man går fram for å få til en Disbyt-fil.

Slik går du fram for å lage DIS-TREFF-fil via GEDCOM:

Har du slektsprogramet Disgen kan du lage DIS-TREFF-fila direkte. Ellers må du enten sende inn GEDCOM-fila eller lage en DIS-TREFF-fil fra GEDCOM-fila. Dette siste gjøres med programmet DBGED.

Det første du må gjøre er å eksportere alle relevante data om personene til en GEDCOM-fil. Relevante data er altså alle notiser som inneholder opplysninger om en spesifikk begivenhet karakterisert ved sted og dato. M.a.o. primære data som født, død etc. Du må selv bestemme hva du vil bidra med, hele databasen eller

delene av den. Bruk menyvalget som eksporterer til GEDCOM-format til å legge dine data ut til en GEDCOM-fil. Du har nå en GEDCOM-fila du kan sende inn om du synes dette er det enkleste.

Ønsker du å lage en DISnnnn.REG-fil (en Disbyt-fil), fortsett slik:

Har du programmet GEDKUNAR, kan du for å øke utbyttet kjøre GEDCOM-fila i dette programmet før du går videre til DBGED. Skriv: "GEDKUNAR" for å starte det, og følg anvisningene videre.

Når dette er gjort, starter du programmet DBGED og oppgir inn- og ut-fil. på formen

DBGED <innfil> <utfil>

<medlemsnr>

F.eks. slik:

DBGED KUNAR.GED DISnnnn.REG nnnn (nnnn = ditt medlemsnummer). Altså, hvis ditt medlemsnr er 6789, så skal du oppgi følgende:

DBGED KUNAR.GED DIS6789.REG 6789

Både GEDKUNAR og DBGED lager en logg-fil som det kan lønne seg å sjekke etter kjøring for å se om det er opplysninger som bør korrigeres.

Etter at GEDCOM-fila er kjørt i DBGED, sitter du altså igjen med fila DISnnnn.REG, som du evt. kan sende inn i stedet for GEDCOM-fila.

Hva skjer etter innsending?

Når DIS-TREFF-operatøren får din fil, vil dine data først kjøres gjennom et filterprogram. Dette fjerner alle begivenheter som er senere enn 1900. Videre fjernes alle begivenheter hvor dato mangler.

Hvis begivenheten fortsatt er akseptert, sjekkes stedsangivelsen mot en database hvor alle kjente kommunenavn (og mange sognenavn) er registrert. Hvis stedet ikke finnes, vil programmet stoppe opp og operatøren må så angi kommunenavn manuelt. Enkelte navn forekommer i flere fylker, og i slike tilfeller blir også antatt korrekt fylke påført. Hvis man ikke klarer å identifisere stedet, blir begivenheten strøket. Det er derfor viktig at man bruker samme betegnelser på samme sted, slik at det blir minst mulig manuelt arbeid for operatøren. Videre bør man også registrere fylket hvis det finnes andre kommuner eller sogn med samme navn i landet. (Fylkesnavnet bør da skrives fullt ut, og ikke med de to bokstavene hvert fylke gis av DISBYT. Det kan gi feil under kjøringen.) Gårdsnavn uten kommune eller sogn blir ubønnhørlig strøket.

Når operatøren er ferdig med filtreringen av alle dine data, gjenstår samkjøringen. Dine data blir nå sortert for å ligge i samme sekvens som basens data. Deretter samkjøres disse, og til sist settes det opp en rapport om hvilke “treff” du har overfor de enkelte bidragsyttere.

Hva viser svar-filene?

På returdisketten ligger det 6-7 svarfiler. Se på disse med en editor, vis dem på skjermen (eks. TYPE DISnnnn.NUM) eller ta utskrift (eks. PRINT DISnnnn.NUM)

De forskjellige filene inneholder følgende:

DISnnnn.REG - den innsendte fila, eller tilsvarende. Den kan evt. være noe redigert.
 DISnnnn.ORT - stedsnavnfeltet i DISnnnn.REG ordnet alfabetisk.
 DISnnnn.RES - resultat etter første bearbeiding av DISnnnn.REG
 DISnnnn.VAR - (evt.) fil som inneholder feil og advarsler som oppsto ved bearbeidingen.
 DISnnnn.KMP - fila som legges til selve basen, og som det søkes med.
 DISnnnn.TRF - treff-fila (resultatet)
 DISnnnn.NUM - treff-fila, med resultatet sortert etter medlemsrekkefølge - og adressen til disse. Her ligger også en forklaring av treffnivåa.

Det er spesielt DISnnnn.NUM som bør studeres nøye. Den enkelte post (linje, rad) i DISnnnn.NUM, henviser til den andre forskeren. Et 1-tall først i denne linja viser at du har treff på nivå 1, som vil si at første felt/kolonne er lik hos dere begge mens andre felt ikke er like. Oftest vil dette si treff på etternavn/slektsnavn, men kan også være sogn/kommune hvis etternavnet er et patronymikon. Treff på nivå 1 kan være interessante hvis det gjelder et litt sjeldnere navn.

Forklaring av treff-nivå:

Nivå 1 - første felt stemmer overens
 Nivå 2 - de to første felte stemmer overens
 Nivå 3 - som 2 + tidsperiodene overlapper hverandre
 Nivå 4 - som 3 + at den ene forsker har minst 10 notiser
 Nivå 5 - som 3 + at begge forskerne har minst 10 notiser

Eksempler på hvordan treff vil se ut i DIS-TREFF-basen og hos medlemmene:

Eks. a):

- i basen:

Fostveit Drangedal/TE	1658-1741	1013
Fostveit Drangedal/TE	1697:1833	1015

- i DIS1013.NUM:

4 Fostveit Drangedal/TE	1697:1833	1015
-------------------------	-----------	------

- i DIS1015.NUM:

4 Fostveit Drangedal/TE	1658-1741	1013
-------------------------	-----------	------

Eks. b):

- i basen:

Tønder	1666:1755	3595
Tønder Kragerø/TE	1745.1812	1015
Tønder Trondheim/ST	1692	3181
Tønder Trondheim/ST	1702	3391

- i DIS1015.NUM:

1 Tønder	1666:1755	3595
1 Tønder Trondheim/ST	1692	3181
1 Tønder Trondheim/ST	1702	3391

- i DIS3391.NUM:

1 Tønder	1666:1755	3595
1 Tønder Kragerø/TE	1745.1812	1015
2 Tønder Trondheim/ST	1692	3181

Eks. c):

- i basen:

Loppa/FI Erichs.	1851	3483
Loppa/FI Erichs.	1865	3407
Loppa/FI Gamm+	1880	3272
Loppa/FI Isaks.	1845-1899	3483
Loppa/FI Isaks.	1880	3282
Loppa/FI Kjø1+	1873	3407

- i DIS3483.NUM:

2 Loppa/FI Erichs.	1865	3407
1 Loppa/FI Gamm+	1880	3272
4 Loppa/FI Isaks.	1880	3282
1 Loppa/FI Kjø1+	1873	3407

Én linje i basen (dvs. også i DISnnnn.KMP, .TRF og .NUM) kan skjule flere personer, og flere registreringer på samme person. Men etternavn og stedsnavn vil være felles for disse personene. Det som har skjedd under bearbeidingen er at linjer i DISnnnn.RES der de to første felte er identiske, er slått sammen til én linje i DISnnnn.KMP.

To årstall (med et tegn mellom) vil vise til første/tidligste og siste/seinaste årstall som den andre forskeren har registrert på dette etternavn og stedsnavn (denne linje). Har du treff på nivå 3, vil du ha registrert samme etternavn + samme stedsnavn + innenfor samme tidsramme som den andre forskeren. (For å se hvor mange notiser du har, må du jamføre DISnnnn.KMP)

Tegn som opptrer sammen med årstall:

.	tilsvarer	2-5 notiser
:	“	6-10 “
-	“	11-25 “
<	“	26-50 “
=	“	51-100 “
*	“	101- “

Årsak til at det ikke har blitt treff kan være hvis etternavnet (patronymikon/ gårdsnavn/slektsnavn) ikke er skrevet eksakt likt hos to forskere. For å øke muligheten for treff hos personer med patronymikon, trekker Disbyt også ut gårdsnavnet i forbindelse med stedsnavnet. Og for å unngå en del problemer med skrivemåtevariasjoner, brukes kun de 4 første bokstavene i gårdsnavnet sammen med en “+”. Hvis kun patronymikonet er

med, forkortes dette med punktum til slutt på formen s. eller d., f.eks. Ols. eller Olsd..

DISnnnn.VAR kan også være nyttig å ta en titt på, for å se at det meste av ditt materiale har kommet med. Er det f.eks. noe som er kuttet ut pga. at kommunenavn ikke er med? Det som ikke har kommet med, finner du i denne fila.

Fortsatt problemer?

Synes du det er vanskelig å få til en fil som kan sendes inn, må du ikke gi opp av den grunn! Prøv følgende:

1. Hvis fila du får er for stor for disketten, "pak den sammen" med programmet PKZIP.EXE. Skriv: PKZIP DISnnnn.ZIP YYYYYY.YYY

(nnnn = ditt medlemsnummer, YYYYYY.YYY = fila/filene du skal pakke)

2. Har du problemer med å få til Gedcom-fil eller Disbyt-fil, har vi foreløpig disse veiledningsarka (be om det du trenger):

- Til Disbyt fra Disgen for PC
- Til Disbyt fra Disgen for MacIntosh
- Til Gedcom fra Brothers Keeper
- Til Gedcom fra Holger
- Til Gedcom fra PAF (Personal Ancestral File)

3. Dersom du ikke får til hverken utdrag eller omforming til GEDCOM eller Disbyt-form, kan du gjerne sende inn de komplette datafilene fra programmet ditt. Vi vil slette disse etter at vi har foretatt utdragene for deg.

4. Hvis du ikke har programmene PKZIP/PKUNZIP, GEDKUNAR og DBGED, send oss en diskett og frankert returkonvolutt, så skal du snart ha det i postkassa.

5. Du kan skrive noen ord til DIS-Norge for å få råd og tips.

Innsending av bidraget:

Disketten sendes med frankert og adressert returkonvolutt til:

DIS-TREFF
c/o Toril Lohne
3750 Drangedal

For dere som har sendt inn tidligere, noter om de nye dataene er i tillegg til eller skal erstatte det gamle materialet.

Søke i DIS-TREFF-basen på Slektforum BBS:

Har du modem kan DIS-TREFF-basen søkes i "på direkten" av alle medlemmer i Dis-Norge. Dette betyr at du når som helst kan finne ut om andre har opplysninger som "treffer" noen av dine. Ved slik søking må du oppgi et komplett sett med søkedata (navn, sted, årstall). Resultatet blir en oversikt over treff gradert på en skala 1-5 som tidligere forklart. Og du kan oppgi inntil 10 forskjellige sett med data som du vil søke med. På skjermen får du oppgitt alle treff, samt oversikt over hvilke forskere som har data som treffer. Se også artikkel i Slekt og Data 4/1993.

"Lathund"

1. Eksporter dine relevante data til en GEDCOM-fil.

2. Filtrer denne fila for evt. kommentarer i årstallfeltet samt måned og dato med programmet GEDKUNAR.

Oppstart: *GEDKUNAR*

(Svar fortløpende på spørsmålene som programmet stiller underveis.)

3. Kjør resultatfila fra GEDKUNAR med DBGED. Hvis resultatfila fra GEDKUNAR heter *KUNAR.GED* og ditt medlemsnr er 6789, så vil kommandoen for å starte DBGED være:

DBGED KUNAR.GED DIS6789.REG 6789

(Kort: DBGED <innfil> <utfil> <medlemsnr>)

4. Pakk fila DISnnnn.REG (fortsett, hvis ditt medlemsnr. var 6789, kun da, vil fila hete DIS6789.REG) med PKZIP:

PKZIP DIS6789 DIS6789.REG

generelt:

PKZIP DISnnnn DISnnnn.REG

Pakk denne fila på en diskett og send denne til:

DIS-TREFF
c/o Toril Lohne
3750 Drangedal

Slektsforskerdagene

30/9 - 2/10

Fremdeles plass ledig. Send påmelding/forespørsel på fax til 64 94 25 63

Sjur Madsen

De nære kilder

Alf Christophersen

Forfatteren skriver her noen ord om hvorfor det er viktig å komme i gang med slektsforskningen i dag og ikke når man er blitt pensjonist og har “fått god tid” til sine hobbyer.

Du har kanskje opplevd følgende scene?

I minnestunden etter en av dine nære begynner en fjern slektning å minnes hvor familiekjær den avdøde var, hvilket minne vedkommende hadde og hvor mange slektninger vedkommende kjente til. Når man så spør om avdøde hadde skrevet dette ned, så får man kanskje til svar at, nei, hvorfor skulle vedkommende det? Hun (eller han) hadde jo så god hukommelse!

Enda en nær kilde har altså gått i graven med all sin viten, og ingen av de nære hadde tatt seg tid til eller var interessert i å få skrevet ned det vedkommende visste.

Jeg har selv opplevd dette, og et av disse dødsfallene (jeg var dog ikke tilstede i begravelsen, men min far var) gjaldt en som min far hadde bedt meg om å oppsøke mange ganger, men det passet liksom aldri, dessuten forsket jeg jo på en annen gren av familien og noen hadde til og med somlet vekk mine notater ang. min fars slekt. Da de dukket opp, hadde enda flere av min slekt på fars side gått bort og enda mer var jeg avhengig av offentlige kilder. Heldigvis levde mine aller nærmeste, så mesteparten av tidsrommet som kirkebøker og annet ikke dekker pga. sperringer, klarte jeg likevel å finne ut av før alle mine tanter og onkler døde, men mine nye oppdagelser om våre aner fikk jeg jo aldri snakket med disse om. Rolleif som jeg har omtalt flere ganger i Slegt og Data fant jeg lenge etter at de fleste av

mine onkler og tanter var gått bort og således mistet jeg muligheten til å spørre om disse hadde kjent til andre etterkommere etter Rolleif i Kragerø og Sannidal.

Fremdeles har jeg en tante som nok har visst en del, men hun er nå 90 år og innlagt på aldershjem og husker dessverre intet.

Dog hadde jeg hell i fjor. Jeg besøkte da to av min fars søskenbarn som min far også mange ganger hadde bedt meg besøke. I kirkebøkene hadde jeg oppdaget at min oldefar hadde 6 søsken og ikke én som jeg fra tidligere av visste om. I håp om at kanskje min fars søskenbarn visste noe om dem, besøkte jeg dem en formiddag. Det var blinkskudd. Joda, de visste i hvert fall om etterkommere etter en av dem i USA, men hvorvidt noen av disse var i live, var de ikke sikker på, da den som de hadde hatt kontakt med var avgått ved døden noen år før.

Jeg fikk rede på de navn som de husket og navnet på byen. Tilbake i Oslo satte jeg meg ned øyeblikkelig og forfattet en etterlysning på Roots-L¹ hvor jeg ba lesere i Wisconsin slå opp i sine telefonkataloger og sjekke om det fortsatt var noen med det nevnte slektsnavn. I løpet av et par timer meldte maskinen fra om at det var kommet et brev og ved lesning viste det seg å inneholde et par adresser og telefonnr. til personer med det etterlyste etternavn. Da det var kveld i USA, ringte jeg opp den første av disse så fort jeg var kommet hjem og det viste seg å være en firemenning. Jeg fikk adressen til hans tante som var den mest slektsinteresserte og forbindelsen var opprettet.

Hva kan du gjøre?

Mitt første spørsmål er om du har kontaktet dine nærmeste slektninger for å sjekke hva de vet om slekten. Kanskje kjenner noen av

dem til kilder du ikke vet om, så som bibler med den nærmeste slekten innskrevet. I en del familiebibler var det avsatt plass til å tegne inn i et familietre med både aner og etterkommere. Slike familietrær kan inneholde informasjon om slektninger du ikke vet om, så som tidlig avdøde barn. Andre kilder kan være gravsteiner, dagbøker, håndskrevne kokebøker (i gamle dager fikk man gjerne kopier av gode oppskrifter fra nære slektninger og venner og disse ble så sirlig innskrevet i kokeboken) og annet som slektninger sitter på.

Tiden er kanskje moden for å oppsøke slektninger som ens nærmeste har mistet kontakten med de seneste årene. Det kan være lurt å oppsøke også de yngre slektningene, kanskje kan din interesse inspirere noen av dem til å ta opp slektsforskning på andre deler av deres slekt? I alle fall, husk at våre statutter ikke bare snakker om å utbre bruk av EDB som verktøy i slektsforskningen, men også “for øvrig stimulere norsk slektsforskning generelt.”

En annen ting man kanskje kan gjøre er å få andre i ditt lokalsamfunn til å interessere seg for slektsforskning. For ikke mange år siden trodde jeg at jeg ikke hadde slektninger på mitt hjemsted, hverken nære eller fjerne. Den nærmeste jeg visste var om en 11-menning ca. 11 km unna. I dag vet jeg om at to av mine aner faktisk kom fra stedet og at de fleste folk i området har minst en anefelles med meg. Det bare gjenstår for deg å finne de felles aner. Kanskje kan ditt arbeid, kombinert med andre naboers arbeid, danne grunnlag for en grendebok?

¹Roots-L er en internasjonal “E-mail” distribusjonsliste for genealogisk forskning. Distribusjonen foregår fra datamaskinen NDSUVM1.Bitnet, også kalt Vm1.Nodak.Edu som finnes i Fargo, Nord-Dakota.

Adresse for abonnementsbestilling er
Listserv@Vm1.Nodak.Edu.

Adresse for bidrag er
Roots-L@Vm1.Nodak.Edu

Noen tips til ferske slektsforskere

Hvordan skal jeg starte? Hvordan kommer jeg videre? Mange nye medlemmer i DIS-Norge oppgir at de nettopp har startet med slektsforskning. Vi tror det kan være nyttig å gi noen enkle tips for den som bare såvidt har startet. Etter hvert vil man oppdage stadig nye områder å søke i, og på denne måten «forny» hobbyen seg.

Bjørn Nilsen

Start med de nålevende!

Den absolutt viktigste kilden en slektsforsker kan ta i bruk, er de gamle som lever i dag. De skrevne kildene i arkivene ligger der, og blir tatt godt vare på av arkivverket. Nå, som du har en unik mulighet til å få muntlig informasjon, må denne muligheten ikke kastes bort! For mange vil dette dessuten være den eneste muligheten til å samle inn informasjon om slektninger som levde i dette århundre. Husk at sperrefristene i arkivene hindrer mulighet for innsyn i stort sett alt kildemateriale fra dette århundre.

Bruk kassettpilleren

Start med å skaffe deg en fullstendig oversikt over dine besteforeldre og oldeforeldre. Bruk gjerne et vanlig skjema på papir til å begynne med, hvor du noterer ned data for alle de viktige hendelser i disse personenes liv. Ta med deg en kassettpiller og gå på besøk til besteforeldrene. Mens spilleren tar opp, kan dere f.eks. gå igjennom gamle fotoalbum mens besteforeldrene forteller litt om bildene dere blar forbi. Da får du både en meget god dokumentasjon av gamle fotos, samt et morsomt opptak som mange vil ha glede av senere. (Videoopptaker er sjølsagt enda et hakk gjevere!)

I slektsforskningen gjelder kanskje mer enn noe annet sted: "Den som leter, finner!"

Før du går i arkivene

Etter å ha sikret så mye som mulig av det de levende kildene kan fortelle, kan du så smått begynne å tenke på det skrevne kildematerialet.

Men før du kommer så langt som til å avlegge et besøk ved enten statsarkivet eller Riksarkivet, vil jeg anbefale at du gjør litt hjemmelekse først. Da vil du ha mye mer igjen for de timene du helt sikkert kommer til å bruke foran mikrofilmapparatet. Og lekse består i å gjøre seg litt kjent i arkivene på forhånd. Sjøl satt jeg i nesten et halvt år hjemme med innføringsbøker før jeg våget meg opp på Sogn. Jo mer jeg leste, desto mer forsto jeg at forkunnskap om arkivenes oppbygging var nødvendig. Jeg merket meg også at flere forfattere understreket viktigheten av å ha en plan for hvert arkivbesøk. Det har jeg forøvrig fått erfare siden. De gangene jeg har "slenget innom", har resultatet som oftest en tilfeldig, harelabbaktig aktivitet som sjelden har gitt noe resultat.

En grunn for å besøke arkivet uten å ha en spesiell oppgave å løse, kan sjølsagt være å gjøre seg litt kjent med hva som står i hyllene på lesesalen, med de mange arkivkatalogene osv. Dette er sjølsagt nyttig, og noe man absolutt bør tenke på.

Det finnes mange gode bøker som gir deg de forkunnskapene du trenger for å gå løs på arkivene. Av nyere litteratur bør vi nevne Per Sandals bok "*På leit etter slekta*", og "*Våre røtter*". Den siste er to av våre statsarkivarer ansvarlig for; Nils Johan Stoa og Per-Øivind Sandberg. Disse bøkene er på ingen måte støvtørre fagbøker, men velskrevne, inspirerende og oversiktlige. Skal du gå enda litt dypere i materien, er det "*Arkivkunnskap*" av Alf Kiil (1969) som må trekkes fram. Boka finner du neppe i bokhandelen, men prøv på biblioteket.

Til sist må et par andre bøker nevnes. Den ene er "*Håndbok for Riksarkivet*" (Ad Notam Forlag 1992, kr. 195,-). Du må nok bruke begge hender, for det er en rimelig tykk sak. Den beskriver det aller meste av hva som finnes på Riksarkivet, og gir deg mulighet for å oppdage kilder du ikke trodde fantes. Den andre boka er "*Norske arkivkataloger*" (Ny utg. 1992 kr. 120,-); som navnet sier er det en (meta)katalog, en katalog over kataloger.

De bøkene (og noen andre også) som er nevnt her er utmerkede innføringer, så jeg kommer ikke til å gå i detaljer om de enkelte kildene her. For min egen del konsentrerte jeg meg først og fremst om kirkebøkene og folketellingene til å begynne med. Å arbeide med disse kildene fra 1800-tallet er ikke vanskelig. Såvel kirkebøker som folketellinger er ført på ferdige skjemaer, slik at du "vet" hva du leser om under de enkelte rubrikker (navn, adresser, yrker, faddere osv.). Vanskelighetene melder seg først når du senere går over til å lese skifteprotokoller, tingbøker etc. med lange tekster uten "kjent" innhold.

Kryss-sjekking

Kirkebøker og folketellinger er først og fremst nyttige for å identifisere personer i slekta du forsker i. Er du samvittighetsfull og nøyaktig når du noterer alt du kan finne i disse kildene, vil du helt sikkert også oppdage at de tilsynelatende sparsomme opplysningene du finner kan inneholde mye annen informasjon også, ikke minst når de blir sammenholdt med andre opplysninger. Det er kanskje nettopp her vi er ved kjernen av slektsforskningen; grave fram fragmenter fra historien og sette disse sammen til et mest mulig fullstendig bilde. Ta derfor vare på alt du kommer over! Det vil garantert komme til nytte. Av samme grunn bør du heller ikke gi deg før du har sjekket en person i alle de kilder vedkommende kan tenkes å finnes. En liten puslebit kan ligge på lur, som ikke bør forbigås.

Hva finnes av EDB-registrerte persondata?

Rundt omkring i landet foregår det registrering av kildedata i større og mindre målestokk. Hvordan kan jeg vite om noe av det jeg er interessert i kanskje er registrert?

Registreringssentralen for historiske data ved Universitetet i Tromsø er den institusjonen som har satt seg som mål å holde rede på hva som er/blir registrert. RHD gir ut en egen katalog, "Historiske persondata i Norge". Denne katalogen gir en oversikt over hva RHD selv har registrert, og dessuten (så langt registratorer har gitt opplysninger) hva som er gjort andre steder i landet.

Det er en stor fordel om alle som har utført (eller holder på med) registreringsarbeider melder fra om dette til RHD. Adresse for slike meldinger og for bestilling av katalogen er

Registreringssentralen for historiske data
Universitetet i Tromsø
9037 TROMSØ

Å sjekke opplysningene i flere kilder kan også avsløre at du rett og slett er på feil spor. Husk at personen(e) du søker i mange tilfeller kan ha et navn som er ganske vanlig. Da er det lett å havne på et feil spor. Ikke minst gjelder dette ved leting i de store byene i siste halvdel av 1800-tallet. Jeg har f.eks. hatt stor nytte av å bruke adressebøkene for Kristiania som støttekilde. Disse finnes fra ca. 1870 og framover, og er oppstilt i lesesalen på Riksarkivet.

Forøvrig: Vær for all del oppmerksom på at det ikke bare er ved våre statsarkiv og på Riksarkivet du vil kunne gå til kildene. Bibliotekene har veldig ofte tilgjengelig aktuelle kilder for sin region. Mange steder er det en egen "slektsforsker-krok" hvor det tilbys nok materiale til mange timers arbeid for de fleste. Bibliotekene kan også formidle lån av mikrofilmer/kort, og det hender de har utstyr for å lese dette også.

Slektshistorielagene

Etter hvert som du begynner å få en del personer på plass i slektsregisteret ditt, vil du kanskje oppdage at disse er konsentrert om enkelte bygder/distrikter. Husk at det finnes svært mange slektshistorielag (og historielag) rundt om i landet. Det kan være veldig fornuftig å ta kontakt med disse. Mange av dem har egne publikasjoner som kan gi nyttig informasjon. Det er ikke uvanlig for slektsforskere å være medlem av flere slike historielag (i tillegg til medlemskap i DIS-Norge). Lurer du på om det finnes et historielag i det distriktet du arbeider med, kan du enten spørre ved kulturkontoret i kommunen (hvis dette finnes), eller f.eks. ta kontakt med NLI (Norsk Lokalhistorisk Institutt) i Trondheim. Du kan sjølsagt også bruke medlemsmatrikkelen til DIS-Norge og ta kontakt med evnt. medlemmer i den aktuelle kommunen. Bruk matrikkelen. Det er derfor vi har den!

Kildehenvisninger er viktig!

Til sist noen formaninger i forbindelse med registrering av innsamlede data i slektsprogrammet ditt. Når du først sitter med et verktøy som er så ypperlig egnet til ajourføring og systematisering av data, er det viktig at du bruker de mulighetene dette gir fullt ut fra første stund.

Ta deg god tid når du registrerer personene. Prøv å få med alle opplysninger du har funnet fram; bruk fritekstfeltet dersom et slikt finnes. Glem ikke å legge inn stedsopplysninger for alle de hendelser (fødsel, konfirmasjon, giftemål, begravelse osv.) du har funnet fram. Men fremfor alt: Sørg for at du også får med hvilken kilde du har funnet opplysningene i! Dette er svært viktig, både for å kunne vurdere kvaliteten på de innlagte data, og for på en enkel måte å kunne gå tilbake til disse kildene når du senere kanskje vil forske videre der du slapp sist.

Bibliotek- databasen BIBSYS kan du søke i via modem eller elektronisk post

Torleif Haugødegård

Har du ikke prøvd litteratursøking via modem og telefon i biblioteksystemet BIBSYS? Over 2 millioner litteraturreferanser er søkbare i denne databasen i Trondheim, der du bl.a. kan søke etter slektsnavn, personnavn, stedsnavn osv. BIBSYS er en felles database for Nasjonalbiblioteket, Norges tekniske universitetsbibliotek NTH, Universitetsbibliotekene, de fleste ingeniør- og distriktshøgskolene m.fl.

Søk

Søkeord(ene) kan gjelde både forfatter, tittel, emneord m.m., og de kan kombineres med 'og/eller'. Det finnes menystyrte rutiner for 'on-line' søking via telefon, og det er mulig å sende søkeord som elektronisk post via Internet.

Modem og telefon

BIBSYS leverer ei komplett kommunikasjonspakke som kan brukes til automatisk oppringing (du må bare oppgi passord ved innlogging), men også andre kommunikasjonsprogram kan nyttes. Det tar ikke mer enn 25-30 sekund å få opp søkeskjermbildet, og med god planlegging kan den interessante slektsboka om dine fjerne aner være funnet i løpet av et par minutt. Opplysninger om hvor boka er til utlån, antall eksemplarer osv. kalles opp ved funksjonstaster. Lagrer du kopi av skjermen til fil samtidig (programmet

Et søk etter ordet 'bygdebok' i tittelfeltet ga dette resultatet:

<<< Søk i BIBSYS ga 281 treff >>>

Database: BIBSYS

Treffliste:

1	Frå eldste tida til 1815	1954
2	Foreningslivet i Botne : tillegg til Botne bygdebok	1967
3	Fredheimkretsen i Ringsaker : bygdebok i miniatgave ved 100-årsju	1991
4	Fellesregister / Reinton, Einar	1982
5	Bygdebok for Modalen herad : Mo sokn og Eksingedalen sokn	1984
6	Holt : en bygdebok / Svensen, Sven	1951
7	Frå 1815 til vår tid	1943
8	Kart over Tjølling kommune	1977
9	Kart over Stokke kommune og Veierland	1978
10	Bygdebok for Kyrkjebø og Lavik : bygdes / Leirnes, Leif	1978
11	Ulvik i fortid og nutid : en bygdebok / Olafsen, O.	1925
12	Sunnylven og Geiranger / Lillebø, P.A.	1949
13	Salangen bygdebok / Prestbakmo, Per Olai	1980
14	Nord-Odal bygdebok / Kirkeby, Birger	1969
15	Bygdebok for Hasvik / Olsen, Håkon H.	1965
16	Tjømmø : en bygdebok : historisk skildri / Berg, Lorens	1920
17	Trondenes bygdebok / Lysaker, Trygve	1978
18	Nes, Romerike : en liten bygdebok	1931
19	Innset : en bygdebok	1975
20	Sjernerøy bygdebok / Hidle, Johannes	1972
21	Bygdebok for Hareid og Ulstein	1970
22	Oddernes bygdebok : gardshistorie / Rudjord, Kåre	1968
23	Bygdebok for Fedje / Tangen, Oskar	1984
24	Bygdebok for Folldal / Streitlien, Ivar A.	1974
25	Alvdal : ei bygdebok / Steimoeggen, Einar	1973
26	Førde bygdebok / Førund, Finn B.	1990
27	Randesund bygdebok : gard og ætt / Tveite, Stein	1981
28	Folk og fortid i Hol / Reinton, Lars	1938
29	Mo bygdebok : gard og ætt / Marvik, Steinar	1989
30	Målselv bygdebok	1981
31	Kart over Vanylven sokn	1980
32	Myking sokn	1981
.....	OSVOSV.....	

PRN2FILE er praktisk), kan referansene skrives ut i ro og mak etter at forbindelsen er nedkopleet.

Internet e-post

Med tilgang til elektronisk post via Internet kan du også sende søkeord og tilhørende nedlastingskoder som vanlige meldinger, bl.a. med meldingslesere som '1st Reader' eller 'Megaread'. Meldinga sendes til 'genserv@bibsyes.no' eller 'genserv@nobibsys.bitnet' med søkeordet som meldingstittel (subject). Ved første forsøk kan det være lurt å bruke meldingstittelen 'INFO', som fører til at du får 'BIBSYS server

GENSERV - Users guide' som elektronisk post i retur. Denne inneholder en detaljert beskrivelse av hvordan søkemeldinger skal settes opp, alternative utskriftsformat, valg mellom flere søkefelt, valg av database og mange gode eksempler.

BIBSYS' driftskontor kan du ringe til: tlf. 73 59 20 97 eller 73 59 20 96. Her får du profesjonell hjelp og du kan bli registrert som BIBSYS-bruker for ca. 350 kroner i EN-GANGSavgift. Dette inkluderer diskett med kommunikasjonsprogram (KERMIT m.m.) og brukerhåndbøker.

DIS-Oslo/Akershus Tråkka 43B 0387 OSLO Formann: Sverre Munthe Tlf. 22 49 42 12 p/k Styremedl.: Bjørg Bache, Finn Havn- vold, Trond Kirkerud og Bjørn-Arild Woll Postgiro: 0826 0737644 Antall medlemmer: 176 Møteprogram: 2. torsdag i september, november, januar, mars og mai. Program, sted og klokkeslett ikke klargjort	DIS-Rogaland Berglivn. 5 A 4030 HINNA Formann: Jørg Eirik Waula Tlf. 51 58 23 32 p/51 62 80 00 k Styremedl.: Gunnar Aase Styremedl.: Georg Klepp Postgiro: 0826 0702751 Antall medlemmer : 39 Møteprogram:	DIS-Hordaland Postboks 1255 5001 BERGEN Formann : Arne Solli Tlf. 55 16 93 66 p/k Sekretær: Heine Blokhus Kasserer: Einar Balle Postgiro: 0825 0347163 Antall medlemmer : 57 Møteprogram: Tirsdag 6/9 kl 18:00: Informasjon om kurs i Slektsgranskning. Vanlig møte fra kl. 19:00. St. Jørgen. Tirsdag 20/9 kl. 19:00: Foredrag i Byarkivet, Allehelgensgt. 5 Gamle Folkets hus Tirsdag 18/10 kl. 18:00: Introduksjon til SA. Statsarkivet, Årstadveien 22 Tirsdag 1/11 kl. 18:00: Kurs og medlemsmøte St. Jørgen Tirsdag 22/11 kl. 19:00: Julemøte med foredrag	DIS-Møre og Romsdal v/Torill Grønningssæter 6050 VALDERØY Formann: Jan Thomassen Tlf. 71 51 47 00 p/k Sekretær: Harald Vågene Kasserer: Torill Grønningssæter Postgiro: 0826 0695852 Antall medlemmer: 71 Møteprogram: Medlemsmøte 29/10 i Molde. Blir innkalt senere.
Kurs:	Kurs:	Kurs:	Kurs:
Tidsskrift: Ingen Kontingent 1994: 100,00	Tidsskrift: Ingen Kontingent 1994: 100,-	Tidsskrift: Ingen Kontingent 1994: 100,-	Tidsskrift: Ingen Kontingent: 1994: 50,00 1995: 75,00

Referat fra stiftelsesmøte i DIS-Oslo/ Akershus

Torsdag 19.5.94 i Riksarkivets kantine kl. 19.00-21.50

55 personer var til stede.

1. Valg av møteleder og referent

Sjur Madsen ble valgt som møteleder og Kari Larsen som referent.

Referent og møteleder undertegner protokollen.

Dagsorden ble godkjent av de tilstedeværende stiftere.

2. Fastsettelse av vedtekter

Forslag til vedtekter med utgangspunkt i DIS-Norges «normvedtekter, alternativ 1» med de endringene som ble vedtatt på siste årsmøte i DIS-Norge ble vedtatt etter noe debatt.

Vedtektene ble godkjent ved akklamasjon for lokallaget med navn DIS-Oslo/Akershus.

Vedtektene følger som vedlegg til dette referat.

3. Valg av formann

Ved skriftlig avstemning ble det levert 2 blanke, 2 for Trond Kirke-

rud, 26 for Sverre Munthe og 25 for Bjørn Arild Vold. Sverre Munthe var dermed valgt til formann.

4. Valg av styremedlemmer

Bjørn-Arild Woll og Trond Kirkerud ble valgt for to år.

For ett år ble Bjørg Bakke og Finn Hanvold valgt.

Som representant til DIS Norges årsmøte ble formannen valgt. Per Steinar Håklev ble valgt som revisor.

5. Fastsettelse av lokal kontingent i DIS-Oslo/Akershus

Etter noe diskusjon ble lokal kontingent på kr. 100 vedtatt.

6. Eventuelt

Det ble ikke tatt opp noe under eventuelt.

Stiftelsesmøte ble deretter avsluttet.

Nittedal/Oslo 09.06.94

Kari Larsen
Sjur Madsen

BKBG - Brother Keeper's brukergruppe

Arne Sollie

Tirsdag 10. mai inviterte DIS-Hordaland til ope møte for å etablere brukergrupper. Vi hadde registrert eit behov for tettare samarbeid mellom dei som nytta same program i slektsgranskinga. Av dei 14-15 fram-møtte var nesten alle brukarar av BK og dermed vart BKBG etablert med Ulv Tore Skaar som leiar. Grappa tek sikte på å vere ein uformell samlingsstad for brukarar av BK. Interesserte kan kontakte Ulv Tore på telefon 55 93 21 21. Neste møte i brukargruppa er torsdag 25. august kl. 19:00 i St. Jørgen, Bergen, og grappa tek sikte på å møtast ein gong i månaden utover hausten - alt etter behov.

DIS-Salten Hernesveien 13 A 8003 BODØ Formann : Steinar Kaspersen Tlf. 75 52 80 53 p/75 51 39 99 Sekretær: Svein Granum Kasserer: Eva Christensen Postgiro:	DIS-Sør-Trøndelag Postboks 2820 Elgsæter 7002 Trondheim Formann : Arnfinn Ljøkjell Tlf. 72 52 89 33 p/72 52 04 36 k Sekretær: Frits Nordberg Kasserer: Arthur Antonsen Postgiro: 0825 0736755
Antall medlemmer : 100 Møteprogram: Medl.møter 1. torsdag hver mnd. Lesesalen, Bodø Bibliotek Aktivitet: Registrering av skifter Kurs: Nybegynnerkurs for slektsgranskere Tidsskrift: SALTEN-SLEKT Utk. 3 nr. pr. år, hittil utk. 3 nr. Kontingent 1994: 50,-	Antall medlemmer : 32 Møteprogram: 25. aug: Teknostallen, Prof. Brochs gt. 6 Tr.heim. Tema: Biblioteket i slektsforskningen. Ultimo sept og ultimo nov.: Tema mm. kunngjøres senere. Kurs: Gotisk planlegges Bruk av slektsprogr. planlegges Planlagt prosjekt: Registrering av slektsgransking og lokalhistorie i Sør-Trøndelag Tidsskrift: ROTA Nr. 3 er kommet ut, neste nr. sept. Kontingent 1994: 50,- 1995: 100

Nesten 200 nye medlemmer siden 16. april!

Her følger oversikten over nye medlemmer pr. 20. juli. Vi ønsker alle sammen velkommen, og håper dere får glede og nytte av medlemskapet! En liten forklaring til medlemsnummeret er kanskje på sin plass, særlig fordi det er gjort en liten endring:

De fire første sifrene er ditt (unike) medlemsnummer. De neste tre sifrene har følgende betydning:

	X XX
	└──┬──┘
Ordinært medlem: 1	00: Ingen lokalavdeling
Styremedlem i lokallag: 2	10: DIS-Hordaland
DIS-forbindelse: 3	11: DIS-Salten
Forening/historielag: 4	12: DIS-Sør-Trøndelag
Juniormedlem: 5	13: DIS-Rogaland
Ekstra medl.skap i lokallag: 6	14: DIS-Oslo/Akershus
Styremedlem DIS-Norge: 7	15: DIS-Møre og Romsdal
Abonnent Slekt og Data: 8	
Ektefelle/samboer: 9	

Ellers i oversikten finner du navn, postnummer og -sted, telefonnummer, og kode for slektsprogram. Forklaringen til denne koden finner du i medlemsmatrikkelen.

4211 100 Torbjørn Furland	2900 FAGERNES	6136 0019	B
4212 114 Stig Otto Forsberg	0177 OSLO	2211 1487	
4213 100 Paul Husmo	1374 BORGES	6690 3588	B
4214 115 Idar Warholm	6094 LEINØY	7008 6818	C
4215 100 Olof B. Nilsson	2232 TOBØL	6283 5578	M
4216 100 Ivar Gabrielsen	9160 VANNVÅG	7774 9147	B
4217 100 Finn Sollien	2200 KONGSVINGER		
4219 100 Per Erik Ernø	1343 EIKSMARKA	6714 7925	C
4220 100 Paal Viggo Wiik	5150 LINDÅS	5636 0732	C
4221 100 Jens-Chr. Strandos	0560 OSLO	2268 6563	C
4222 100 Hans-Kristian Petersen	1313 VØYENENGA	6713 7525	C
4223 111 John Magne Jenssen	8200 FAUSKE	7564 4384	C
4224 111 Knut Bogen	8200 FAUSKE	7564 4318	C
4225 111 Gunnar Lillevoll	8029 MØRKVED	7551 8640	C
4226 100 Knut Melsom Andresen	3030 DRAMMEN	3288 5342	C
4227 110 Arne Rasmussen	5353 STRAUME	5633 0965	C
4228 110 Elsa-Karin Svendsen	5210 KALANDSEIDET	5511 9020	C
4229 100 Jostein Sporaland	4300 SANDNES	5167 2226	C
4230 100 Karin Dahlstrøm Hansen	1800 ASKIM	6988 2832	
4231 100 Ronny Hagbart Svendsen	7042 TRONDHEIM	7350 2972	C
4232 100 Morten Offenbergh	3218 SANDEFJORD	3345 0256	
4233 100 Jens Erik Nygård	3050 MJØNDALEN	3287 3731	C
4234 100 Nils Kulset	5875 ÅRDALSTANGEN	5766 1838	C
4235 100 Torleif Berg	9410 BORKENES	7709 3298	C
4236 100 Jan L. Viste	4070 RANDABERG	5141 9453	C
4237 114 Petter Larsen	1313 VØYENENGA	6715 0745	C
4238 100 Audun Hoff	2070 RÅHOLT	6395 4769	
4239 100 Bjarne Bjørtjønnli	9800 VADSØ	7895 2053	D
4240 100 Ottar Ryen	7391 BERKÅK	7242 7523	C
4241 110 Tore Thomassen	5031 LAKSEVÅG	5534 1831	
4242 100 Helge Henriksen	3790 HELLE		
4243 100 Eivind Ungersness	1914 YTRE ENEBAKK	9423 7677	
4244 114 Aksel Roksti	1405 LANGHUS	6486 9706	
4245 115 Otto Berg	6260 SKODJE	7027 5338	
4246 114 Kåre Alfred J. Bøhler	1990 SØRUM	6382 4265	E
4247 100 Stein Rune Jakobsen	4300 SANDNES	5162 4735	C
4248 100 Tor Hoel	4626 KRISTIANSD S	3801 1457	F
4249 114 Kari W. Dahl	0491 OSLO	2222 5808	B
4250 100 Frank Kjelsberg	1910 ENEBAKKNESET	6388 3131	
4251 100 Jan-Erik Carlsen	7029 TRONDHEIM	7298 5121	
4252 100 Gert Christian von Hirsch	4017 STAVANGER		

4253 115 Finn Bugge	6400 MOLDE	7125 6539	4295 114 Birgitte Cecilie Dahl	0470 OSLO	2218 4971	M
4296 110 Harold Trellevik	5395 STEINSLAND	5633 8411	4297 100 Gullik Vatnebryn	3623 LAMPELAND	3276 1406	
4254 100 Trond Simensrud	8480 ANDENES	7614 2259	4298 100 Magnus Vik	3550 GOL	3207 4254	
4255 100 Ivar Johansen	3073 GALLEBERG	3377 0477	4299 100 Kjell Høgseth	6410 MIDSUND	7127 9695	C
4256 100 Per-Normann Hind	8800 SANDNESSJØEN	7504 1588	4300 100 Roar Brekken	1364 HVALSTAD		C
4257 100 Gjert Caspersen	4580 LYNGDAL	3834 5989	4301 500 Erlend Våge	2000 LILLESTRØM	6381 2171	M
4258 114 Arne B. Kristiansen	2000 LILLESTRØM	6383 4291	4302 100 Atle Karlsen	5370 FJELL	5533 3036	C
4259 111 Kurt Fagerheim	8061 LØPSMARKA	7558 2785	4303 113 Thor Østgaard	7340 OPPDAL	7242 0206	C
4260 111 Inger Pettersen	8540 BALLANGEN	7692 8390	4304 100 Lars Steinar Shekkevik	4056 TANANGER	5169 7584	C
4261 114 Svein Erik Olsen	1152 OSLO	2228 3728	4305 113 Sigmund Dehlin	5500 HAUGESUND	5271 5289	C
4262 100 Anne K. Lunder	0661 OSLO		4306 100 Hans Gangstø	5500 HAUGESUND	5273 5203	C
4263 100 Asbjørn Aarseth	6150 ØRSTA	7707 7211	4307 100 Per Sverre Budahl	9400 HARSTAD	7707 5660	C
4264 100 Gerd Hay Eriksen	9400 HARSTAD		4308 100 Jørn Skogø	7018 TRONDHEIM		
4265 100 Svein Erntsen	9300 FINNSNES	7784 5836	4309 114 Leif Syversrud	2160 VORMSUND	6390 2315	D
4267 100 Olav Magne Sundbrei	3576 HOL	3208 9259	4310 100 Tormod Røine	2600 LILLEHAMMER	6125 2910	B
4268 100 Frode R. Helgesen	7018 TRONDHEIM	7352 1020	4311 100 Harald Yndestad	6017 ÅLESUND	7014 4191	
4269 100 Sigmund Hauge	5156 VÅGSEIDET	5636 0481	4312 100 Even Læg Reid	6800 FØRDE	5782 0551	M
4270 100 Rasmus Reed	4300 SANDNES	5166 4109	4313 100 Alf Marius Zachariassen	6943 NAUSTDAL	5781 9617	H
4271 100 Harald Sekkesæter	0198 OSLO	2229 7665	4315 100 Thorodd Presberg	3030 DRAMMEN	3288 4768	
4272 100 Ottar Larsen	9400 HARSTAD	7706 3083	4316 100 Haakon Wallem	0481 OSLO	2215 1200	C
4273 100 Terje Haug	1385 SOLBERG		4317 115 Jon Dybvik	6036 MAUSEIDVÅG	7019 0584	
4275 100 Sverre Håskjold	6017 ÅLESUND	7014 1277	4318 500 Geir Hauge	5500 HAUGESUND	5271 1320	
4276 100 Rune Martinsen	0883 OSLO	2223 7425	4319 115 Reidulf Frøysa	6060 HAREID	7009 2164	
4277 100 Asgeir Enger	2880 NORD-TORPA	6111 9544	4320 115 Ståle Thunem	6200 STRANDA	7026 0482	M
4278 114 Lasse Jarl Andersen	2040 KLØFTA	6398 0967	4321 115 Anne Margrethe Småge	6400 MOLDE	7121 5849	
4279 100 Tore Andersen	4818 FEVIK	3708 6450	4322 115 Per Olav Hansen	6410 MIDSUND	7127 9645	C
4280 100 Geir Strand	6860 SANDANE	5786 5523	4323 115 Magne Krøvel	6400 MOLDE	7125 5996	C
4281 100 Kjell J. Varsla	1353 BÆRUMS VERK	6756 3825	4324 115 Hilde Blindheim	6040 VIGRA	7018 3327	
4282 500 Tore Rem Hofseth	6270 BRATTVÅG	7021 5167	4325 115 Per Magne Blomvik	6037 EIDSNES	7019 4719	C
4283 100 Reidar Brun	2600 LILLEHAMMER	6125 2567	4326 115 Palmar Fjærtøft	6294 FJØRTØFT	7021 1390	
4284 100 Jonny Løe	4629 KRISTIANSSAND S	3803 3047	4327 115 Terje Eliassen	6230 SYKKYLVEN	7025 1635	C
4285 100 Arild Langseid	4628 KRISTIANSSAND S	3803 3861	4328 115 Petter Arne Sørgård	6230 SYKKYLVEN	7025 3060	C
4286 114 Reidar Hagen	1322 HØVIK	6753 5017	4329 115 Arne Dybdal	6012 ÅLESUND	7014 8206	
4287 100 Svein Inge Sandberg	1251 OSLO	2261 1359	4330 115 Klaus Johan G. Myrvoll	6577 NORDSMØLA	7154 0311	C
4288 100 Einar Lomås	6800 FØRDE	5782 1772	4331 115 Sigmund Kleive	6390 VESTNES	7118 0872	
4289 100 Eldar Høidal	6220 STRAUMGJERDE	7025 2249	4332 115 Tor Assev	6002 ÅLESUND	7013 7210	O
4290 100 Svein-Erik Berger	3600 KONGSBERG	3273 4119	4333 115 Hilde Bjørlo	6010 ÅLESUND	7014 3394	
4291 113 Einar Sanstøl	4030 HINNA	5188 1636	4334 115 Rolf Strand	6400 MOLDE	7125 6253	L
4292 100 Øyvind Hoem	4640 SØGNE	3816 7351	4335 115 Alfred Sandvik	6400 MOLDE	7121 2182	
4293 100 Hogne Grytøyr	5262 ARNATVEIT	5524 1055	4336 115 Yngvild Holm	6301 ANDALSNES	7122 2249	
4294 100 Jon Mardal	5500 HAUGESUND	5272 9913	4337 115 Arne Engeland	6007 ÅLESUND	7012 2649	C

4338 115 Ingeborg Sæther	6600 SUNNDALSØRA	7169 2724		4379 100 Helmer Aslaksen	1430 AS	6494 3753
4339 115 Ingrid Kjønnøy	6550 BREMSNES	7151 1247	F	4380 100 Even Øverbø		
4340 115 Stein Blindheim	6400 MOLDE	7125 3812		4381 110 Finn Knutsen	8600 MO	7515 4184
4341 115 Per Charles Romuld	6456 SKÅLA	7124 0815		4382 100 Kåre Kløvning	6770 NORDFJORDEID	5786 1138
4342 115 Olav Jakob Berg	6454 SKJJEVIK	7124 2312	C	4383 114 Vidar Moen	0458 OSLO	2238 4482
4343 115 Ingrid Breistein Tandstad	6393 TOMREFJORD	7118 2590		4384 100 Erling Moen	3532 FLA	3205 0201
4344 115 Karle Gjernes	6570 EDØY			4385 100 Bård Dahle	6150 ØRSTA	7006 8668
4345 115 Marianne Ramskeid	6300 ANDALSNES	7122 6228		4386 100 Knut Syversen	1705 SARPSBORG	6915 7223 A
4346 114 Bernt Kvarstein	1343 EIKSMARKA			4387 100 Johnny Bergersen	1850 MYSEN	6989 1210
4347 100 Per Christiansen	2800 GJØVIK			4388 100 Torbjørn Engen	2000 LILLESTRØM	6383 7762 C
4348 114 Eirik Werner	0687 OSLO	2226 0085	C	4389 100 Øystein Bærø	9375 VANGSVIK	7785 3504
4349 100 Petter Olav Kjæraas	3160 STOKKE	3333 7493		4390 100 Åse A. Volden	6320 ISFJORDEN	
4350 114 Ole Jostein Ramstad	1254 OSLO	2261 5112		4391 100 Anders Reggestad	3300 HOKKSUND	3275 1232
4351 100 Audun Aarflot	4050 SOLA	5165 1268	C	4392 100 Henrik Lea	4015 STAVANGER	
4352 115 Svein Naas	6490 EIDE	7129 6519	C	4393 111 Knut Jørgensen	8027 MØRKVED	7551 4465
4353 100 Bente Brosvik Skattkjær	5500 HAUGESUND	5271 1851	C	4394 911 Gunvor Hals Jørgensen	8027 MØRKVED	7551 4465
4354 100 Trond Flatås	5500 HAUGESUND	5273 6996		4395 100 Jan Warberg	9450 HAMNVIK	7709 5687 B
4355 115 Unni Hoel	6400 MOLDE	7125 1910	C	4396 100 Hallvard Pentzen	2008 FJERDINGBY	6383 8452
4356 114 Kjell Eidet	1350 LOMMEDALEN	6756 1101		4397 100 Jarle Berghammer	0666 OSLO	2265 0416 C
4357 100 Vigor Are Bakke	1440 DRØBAK			4398 100 Sverre Jerijævi	9930 NEIDEN	7899 6402 F
4358 100 Birger Bjørn Bjørnsen	2030 NANNESTAD	6399 8075		4399 100 Magne Hellevik	4085 HUNDVAG	5154 7569 C
4359 100 Svein Naas	6490 EIDE	7129 6519		4400 110 Olav Eide	5154 MONGSTAD	5637 0146 F
4360 100 Bjørn Olaf Magnusdal	5031 LAKSEVÅG	5534 6168	C	4401 111 Roger Toblassen	8450 STOKMARKNES	7615 1707 I
4362 100 Steinar Hauge Andresen	6500 KRISTIANSUND N	7167 9220		4402 100 Tor-Finn Aunevik	1765 HALDEN	
4361 100 Aksel Horvei	4022 STAVANGER		A	4403 100 Tor-Arne Næstål	3940 HEISTAD	3551 5016 M
4363 100 Asbjørn Berglund	9390 SKROLSVIK	7785 4934	C	4404 100 Kjell Normann Misje	5340 SOLSVIK	5633 5009 C
4364 100 Birger M. Wathne	1315 NESØYA	6684 9095	C	4405 113 Per Einar Wigdel	4070 RANDABERG	5141 7459 CD
4365 100 Hugo Larsen	4628 KRISTIANSAND S			4406 113 Otto Dag Olsson	4320 HOMMERSAK	
4366 100 Terje Eliassen	6230 SYKKYLVEN	7025 1635		4407 100 Thor Warberg	3570 AL	M
4367 100 Lars Harald Alstadseter	3220 SANDEFJORD	3344 1122	A	4408 100 Gunnar Jensen	7053 RANHEIM	C
4368 100 Ove Bøe	2050 JESSHEIM	6397 6883	F	4409 100 Bjørn Næss	7700 STEINKJER	C
4369 100 Hans Undal	5960 DALSFØYRA	5778 3183		4410 100 Healka Skum	9520 KAUTOKEINO	
4370 100 Asbjørn Berget	1370 ASKER	6678 0422		4411 100 Terje Haukland	4320 HOMMERSÅK	C
4371 100 Turid Veggan	0752 OSLO	2250 5442		4412 100 Jan-Egil Jacobsen	9020 TROMSDALEN	
4372 100 Øystein Johansen	1903 GAN	6388 3971	B	4413 100 Olav Sandbakken	0265 OSLO	2244 0847
4373 100 Truls Lind	9011 TROMSØ	7768 2452	C	4414 112 Harald Horten	7043 TRONDHEIM	7353 5967
4374 100 Ola Ketil Stqveldand	4340 BRYNE			4415 111 Geir Vatne	8730 BRATLAND	7509 3143
4375 100 Stein Carlsen	7020 TRONDHEIM		E	4416 100 Ketil Firing Hansen	7030 TRONDHEIM	7352 8182
4376 100 Arild Belsvik Pedersen	0588 OSLO	2215 1545	C	4417 112 Øivind Andersen	7053 RANHEIM	7357 3264 C
4377 100 Eva Wathne	4052 RØYNEBERG	5165 6713		4418 100 Egl Skjæveland	4820 FROLAND	3703 8366 M
4378 100 Tor Svenke	0612 OSLO		B	4419 100 Anna-Sophie T. Langfeldt	0361 OSLO	2246 7946

Etterlysning 16/94

Værdal/Namsos/Brønnøysund/Strinda

Ole Mortenson Simatrøen (Tynset 1804 - Namsos ?) hadde fem barn, fire av dem med sin kone: Kirstina Andersdatter Brekken (Tynset 1808 - ?):

Morten (05.04.1831), Anders (08.03.1834), Simen (05.02.1836) og Jon (11.02.1839), alle brukte Olsen som etternavn.

Sammen med kone og barn flyttet han til Værdal i 1840, senere videre til Namsos hvor han ble salmaker.

Anders ble gift med Mari Ingebrigtsen og fikk datteren Agnes som ble gift 'Arntsen' i Brønnøysund.

Simen, som var min fars morfar, slo seg ned i Levanger, og hans etterslekt er kjent.

Morten eller Jon ble "skipskaptein og døde i Hong Kong".

Med Marit Jørgensdatter Øyan hadde Ole Mortenson datteren Ingrid (Olesdatter?/Øyan?) født 02.03.1833. Hun flyttet til Strinda i 1858.

Forskjellige metoder har vært brukt, men jeg har ikke klart å finne videre skjebne/etterslekt til noen av disse. Er det andre som kjenner dem?

Eivind Hokstad
Postboks 297
2001 Lillestrøm

Etterlysning 17/94

Bergen

Jeg ønsker meg opplysninger om Ingeborg Christine Chornelia Rathje, født 1837 i Bergen, døde 1903 på gården "Sund" på Hemnesberget i Nordland.

Hun var gift med *Peder Andreas Strøm Jensen*, født 14/4 1829 på Hemnesberget, og død 24/12 1884 på Hemnesberget.

Deres barn var:

Johannes Heltmann Pedersen, født 28/12 1863 og

Elisabeth Fredrikka Pedersdtr, født 7/10 1868.

Ingeborg bodde antagelig i Bardal i Nordland det meste av sitt liv før hun ble gift med Peder. Og deretter flyttet hun til gården "Sund" (Hemnesberget), der hun bodde til sin død i 1903.

Når ekteskapet mellom Ingeborg og Peder ble inngått vet jeg dessverre ikke. Men jeg håper at noen kan hjelpe meg i denne saken

Vera Sande
9426 Bjarkøy
Tlf. 77 09 02 46

Etterlysning 18/94

Trondheim

Jeg ønsker meg opplysninger om Hans Henriksen Heltmann fra Trondheim, fødsels- og dødsår er meg ukjent. Han var uteliggerborger, og drev med handel og jektefart "paa Nordlandene", senere også lensmann i Rana i Nordland. Ifølge Rana bygdebok, "Hemnes og Mo Prestegjeld", hadde Hans lensmannsvervet fra 1670.

Første gang gift med en ukjent.

Barn: Johan Heltmann, født ca. 1664,
sjøfarende og forfatter
Svend Heltmann, født 1671

Andre gang gift med: *Dorete* (enke fra et tidligere ekteskap)

Barn: Jacob Heltmann, født 1687
Hans Heltmann, født 1689
Hendrich Heltmann, født 1691

Vera Sande
9426 Bjarkøy
Tlf. 77 09 02 46

Etterlysning 19/94

Jostedal/Lærdal

Otto Hansen Ravn var prest i København. Ble forvist til Jostedal i 1634 av Kong Christian IV etter å ha gitt en nattverdsgjest en ørefik. Var prest i Jostedal fram til sin død i 1652. Bosatt på Øvre/Nedre Myklemyr i Jostedal, og gift med *Ane Christensdatter*.

Barn: *Hans Ottesen Ravn*
Sofie Ottesdatter Ravn
Lage Ottesen Ravn.

Disse opplysninger fra bøkene om Jostedal av J. Laberg.

Lage Ottesen Ravn skal visstnok ha hatt en sønn kalt *Jonas Lageson Ravn*, som igjen har en sønn kalt *Otte Jonassen*.

Otte Jonassen, født 1680-1690, dro visstnok på en jekt til Troms, og ble gift på gården Stokkenes i Salangen. Dette ifølge Salangen Bygdebok, som igjen henviser til "Sogn Historieverk". Så langt har jeg ikke vært i stand til å oppspore *Sogn Historieverk*.

Er det noen som har opplysninger ang. slekten Ravn eller Sogn Historieverk ?

Thor Østgård
Brennhaugvn. 72
7340 Oppdal

Etterlysning 20/94

Christiania

Jeg søker opplysninger om:

ALMA CECILIE f. STEEN 30/7 1865 i
Christiania og hennes bror

EINAR JOHANNES STEEN f.9/3 1871 i « ? ».

De hadde to søstre hvis etterslekt jeg har komplett.
Søsknene ble spredd rundt i forskjellige familier i Oslo-
området da moren døde.

Moren: KAREN SOPHIE JOHANNESDTR.
f. SVENDSEN ca.1840.

Faren: JENS OLAVUS STEEN f. ca.1839.

Det eneste jeg har om ALMA og EINAR er:

ALMA giftet seg med GEORG SØRENSEN. Jeg fikk
KAREN g.m. DAHL og ELNA g.m. SVERRE JOHAN-
SEN (pianostemmer).

EINAR var visstnok overkonduktør og/eller sta-
sjonsmester på Gjøvik, men NSB-biblioteket hadde ikke
noe på ham (pr. tlf.)

Faren JENS OLAVUS STEEN hadde muligens en
søster NICOLINE CHRISTENE f. STEEN 1847, g.m.
formann på Hjula Væveri HANS ADOLF OLSEN 1848
Chra.

(Deres barn: GEORG EINAR OLSEN f.1870 og
AALGA JOSEFINE f. OLSEN 1872, begge i Chra.)

Mer har jeg ikke og er derfor meget interessert i
etterslekt.

En tilleggsopplysning:

JENS OLAVUS STEEN foreldre:

JOHAN JOHANNESSEN

ELEN SOFFIE f. STEEN 1811 i Moss (ikke
funnet i kirkebok, født Moss)

KAREN SOPHIE JOHANNESDTR. f. SVENDSENs
foreldre:

JOHANNES SVENDSEN f.1805 i Enebakk

ELIN MARIE JOHANNESDTR. f.1807 i Ski

Turid E. Bjerke
Boks 60
1315 NESØYA
Tlf.66 84 70 97

Etterlysning 21/94

Alvdal

I Alvdal ble det for 300 år siden født en person,
Håkon Henrikson, f.1690, d. 1768, senere eier av Egga
(vestate) 18-3, gift med enka Kari Larsdtr., f. 1707,
d.1767, fra Lillestu Neby 75-8c i Tynset. De ble stamfor-
eldre til et drøss av etterkommere som bl. a. vil finnes i
Alvdal, Folldal, Tynset og Bardu.

Bardu Historielag ønsker kontakt direkte med perso-
ner som har sine aner fra dette ekteparet og som har data
som kan hjelpe oss med å få fullført etterslektsoversik-
ten.

Ta kontakt, helst skriftlig med:

Bardu Historielag
v/leder Kolbjørn Østvik,
Lyngvn 22,
9250 Bardu,
tlf. nr. 77 18 14 43

Etterlysning

Bergen

I Bardu bygdebok, bind II, 1960-utgave, er under
eiendommen Walør (Langfossmoen) dette skrevet:

"Mikkel Nilsen Valeur (Walør) kom først til Dyr-
øy, – – –. Han var født ved Longersvatnet i Bergen i
1799, og navnet skal ha utenlandsk opphav og komme av
Walooner. Ætta er vel kjent i Ålesundstrakten."

Bardu Historielag som bl.a. driver med innsamling
og korrigering av slektsdata for Bardu, er svært interes-
sert i å komme i kontakt med noen som har opplysninger
om navnet Valeur (Walør) m.v. Kan du hjelpe oss?

Bardu Historielag
v/leder Kolbjørn Østvik,
Lyngvn 22,
9250 Bardu,
tlf. nr. 77 18 14 43

Nye E-mail-adresser

Haakon Wallem	4316	haakon@oslonett.no
Otto Jørgensen	3401	otto.jorgensen@s.televerket.tele.no
Björg Karin Bachke	3598	bjorg.bachke@jus.uio.no

Innhold

Formannen har ordet	3
Redaktørens spalte	4
Interessert i tidligere numre av Slekt og Data?	4
Genealogiprogrammet ROOTS IV: Slettshistorie basert på hendelser i personers liv — Del 2	5
Vellukka utstillingsveke	6
Ekstraskatten 1762-1772. En undervurdert kilde?	7
Hvilken interesse har disse navnene for meg som slektsforsker?	9
Slektsforum BBS fyller 5 år!	10
DIS-Norges programvaretest 1994	12
E-mail på Slektsforum!	12
Hva er DIS-TREFF?	13
Slektsforskerdagene 30/9 - 2/10	16
De nære kilder	17
Noen tips til ferske slektsforskere	18
Hva finnes av EDB-registrerte persondata?	19
Bibliotek-databasen BIBSYS kan du søke i via modem eller elektronisk post	20
DIS-Møre og Romsdal	21
DIS-Hordaland	21
DIS-Rogaland	21
DIS-Oslo/Akershus	21
DIS-Salten	22
DIS-Sør-Trøndelag	22
Nesten 200 nye medlemmer siden 16. april!	23
Etterlysninger	26
Nye E-mail-adresser	27

English

Chairman's column	3
Editor's column	4
Interested in old volumes of Slekt og Data?	4
Review: Genealogy program ROOTS IV: Genealogy based on events in a persons life — Part 2	5
Successful exhibition week	6
Extra tax 1762-1772. An underestimated source for genealogical research?	7
Why should these names interest a genealogical researcher?	9
"Slektsforum BBS" celebrates 5 year anniversary	10
DIS-NORGE's program test 1994	12
E-mail now available at "Slektsforum"!	12
What is DIS-TREFF?	13
Genealogy days 30/9 - 2/10	16
The near sources	17
Some tips to new genealogy researchers	18
What exists of EDB-registered person data?	19
Library database BIBSYS is searchable via modem or e-mail	20
DIS-Møre og Romsdal	21
DIS-Hordaland	21
DIS-Rogaland	21
DIS-Oslo/Akershus	21
DIS-Salten	22
DIS-Sør-Trøndelag	22
Nearly 200 new members since 16. april!	23
Advertisements	26
New E-mail adresses	27